I

(Akty, jejichž zveřejnění je povinné)

NAŘÍZENÍ KOMISE (ES) č. 1737/2006

ze dne 7. listopadu 2006,

kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2152/2003 o monitorování lesů a environmentálních interakcí ve Společenství

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2152/2003 ze dne 17. listopadu 2003 o monitorování lesů a environmentálních interakcí ve Společenství [1], a zejména na čl. 4 odst. 2, čl. 5 odst. 5, čl. 6 odst. 4, čl. 7 odst. 3, čl. 8 odst. 6, čl. 9 odst. 6, čl. 10 odst. 2, čl. 14 odst. 5 a čl. 15 odst. 4 uvedeného nařízení,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) S účinkem od 1. ledna 2003 stanoví nařízení (ES) č. 2152/2003, za použití integrovaného systému, základ pro pokračování a další rozvoj opatření již provedených v rámci nařízení Rady (EHS) č. 3528/86 ze dne 17. listopadu 1986 o ochraně lesů Společenství před důsledky znečištění ovzduší [2] a nařízení Rady (EHS) č. 2158/92 ze dne 23. července 1992 o ochraně lesů Společenství před požáry [3]. Nařízení (ES) č. 2152/2003 rovněž umožňuje zabývat se v budoucnosti novými záležitostmi životního prostředí, které jsou pro Společenství významné.

(2) V současnosti se používají tato nařízení: nařízení Komise (EHS) č. 1696/87 ze dne 10. června 1987, kterým se stanoví některá prováděcí pravidla k nařízení Rady (EHS) č. 3528/86 o ochraně lesů Společenství před důsledky znečištění ovzduší [4], nařízení Komise (ES) č. 804/94 ze dne 11. dubna 1994, kterým se stanoví některá prováděcí pravidla k nařízení Rady (EHS) č. 2158/92, pokud jde o informační systémy o lesních požárech [5], nařízení Komise (ES) č. 1091/94 ze dne 29. dubna 1994, kterým se stanoví některá prováděcí pravidla k nařízení Rady (EHS) č. 3528/86 o ochraně lesů Společenství před důsledky znečištění ovzduší [6], nařízení Komise (ES) č. 1727/1999 ze dne 28. července 1999, kterým se stanoví některá prováděcí pravidla k nařízení Rady (EHS) č. 2158/92 o ochraně lesů Společenství před požáry [7], nařízení Komise (ES) č. 2278/1999 ze dne 21. října 1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (EHS) č. 3528/86 o ochraně lesů Společenství před důsledky znečištění ovzduší [8]. Za účelem provedení nařízení (ES) č. 2152/2003 by se nadále měla používat některá ustanovení následujících prováděcích nařízení, další by měla být změněna. V zájmu účinnosti, jasnosti a účelnosti by tato nařízení měla být nahrazena jediným textem, do něhož by měla být začleněna ustanovení, která jsou stále relevantní.

(3) Monitorování vlivů znečištění ovzduší na lesy by mělo nadále probíhat na základě systematické sítě pozorovacích bodů a sítě pozorovacích zkusných ploch pro intenzivní a trvalý dohled, zřízených a provedených v rámci nařízení (EHS) č. 3528/86 a nařízení (EHS) č. 1696/87 a (ES) č. 1091/94.

(4) Vývoj nových monitorovacích činností by měl být omezen na pilotní fázi při provádění studií, pokusů a demonstračních projektů, aby bylo možné určit možnosti zavedení takových nových monitorovacích činností.

(5) V období 2003 až 2006 nejsou nezbytná prováděcí pravidla a pokyny k čl. 6 odst. 3 a čl. 16. odst. 3 nařízení (ES) č. 2152/2003, pokud jde o zavedení nových monitorovacích činností a podávání zpráv o výsledcích těchto nových činností, protože v tomto období se s prováděním takových monitorovacích činností nepočítá.

---

[1] Úř. věst. L 324, 11.12.2003, s. 1. Nařízení naposledy pozměněné nařízením (ES) č. 788/2004 (Úř. věst. L 138, 30.4.2004, s. 17).

[2] Úř. věst. L 326, 21.11.1986, s. 2. Nařízení naposledy pozměněné nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 804/2002 (Úř. věst. L 132, 17.5.2002, s. 1).

[3] Úř. věst. L 217, 31.7.1992, s. 3. Nařízení naposledy pozměněné nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 805/2002 (Úř. věst. L 132, 17.5.2002, s. 3).

[4] Úř. věst. L 161, 22.6.1987, s. 1. Nařízení naposledy pozměněné nařízením (ES) č. 2278/1999 (Úř. věst. L 279, 29.10.1999, s. 3).

[5] Úř. věst. L 93, 12.4.1994, s. 11.

[6] Úř. věst. L 125, 18.5.1994, s. 1. Nařízení naposledy pozměněné nařízením (ES) č. 2278/1999.

[7] Úř. věst. L 203, 3.8.1999, s. 41. Nařízení ve znění nařízení (ES) č. 2121/2004 (Úř. věst. L 367, 14.12.2004, s. 17).

[8] Úř. věst. L 279, 29.10.1999, s. 3. Nařízení ve znění nařízení (ES) č. 2121/2004.

(6) Příručka definující parametry, monitorovací metody a formáty údajů uvedené v článku 10 nařízení (ES) č. 2152/2003 vychází z ustanovení o monitorování podle příloh nařízení (EHS) č. 1696/87, (ES) č. 804/94 a (ES) č. 1091/94. S ohledem na současný technický pokrok je však nutné tato ustanovení přezkoumat. Především je třeba sloučit metodiku šetření stavu koruny v systematické síti pozorovacích bodů a síť pozorovacích zkusných ploch pro intenzivní monitorování. Příručka by měla obsahovat rovněž metodiku doplňujících monitorovacích činností v oblastech, jako je např. fenologie, kvalita vnějšího ovzduší, škody způsobené ozonem a opad.

(7) Mělo by pokračovat monitorování lesních požárů, které má být prováděno na základě Evropského systému informací o lesních požárech (EFFIS, European Forest Fire Information System). EFFIS vychází z výsledků systému informací Společenství o lesních požárech zřízeného a provedeného nařízením (EHS) č. 2158/92 a nařízením (ES) č. 804/94 a zahrnuje dodatečné informace shromážděné Společným výzkumným centrem v rámci Evropského systému předvídání nebezpečí lesních požárů (EFFRFS, European Forest Fire Risk Forecasting System) a Evropského systému posuzování škod způsobených lesními požáry (EFFDAS, European Forest Fire Damage Assessment System).

(8) Preventivní opatření proti lesním požárům by měla vycházet z výsledků nařízení (EHS) č. 2158/92, pokud tato opatření nepodporuje nařízení Rady (ES) č. 1257/99 ze dne 17. května 1999 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského a záručního fondu (EZOZF) a o změně a zrušení některých nařízení [1] a pokud nejsou zahrnuta do programů rozvoje venkova navržených členskými státy. Toto nařízení by mělo zavést společné minimum údajů, které mají členské státy předložit v případě lesních požárů na svém území, a rovněž technická upřesnění týkající se dodání takových údajů.

(9) Za účelem zajištění provázanosti s dalšími činnostmi financovanými Společenstvím a aby nedošlo duplicitě a dvojímu financování, by Komise měla na základě konkrétních kritérií zhodnotit návrhy studií, experimentů a demonstračních projektů předložených členskými státy v souladu s články 5, 6 a 7 nařízení (ES) č. 2152/2003.

(10) Aby se zajistilo, že tyto studie, experimenty a demonstrační projekty jsou přizpůsobeny současným problémům a reagují na skutečné potřeby v oblasti monitorování lesů, bude v rámci těchto činností nezbytné definovat priority pro udělení finanční pomoci Společenství.

(11) Vzhledem k zavedení národních programů a k souvisejícím finančním hlediskům by se mělo zohlednit zejména nařízení Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 ze dne 25. června 2002, kterým se stanoví finanční nařízení o souhrnném rozpočtu Evropských společenství [2], a nařízení Komise (ES, Euratom) č. 2342/2002 ze dne 23. prosince 2002 o prováděcích pravidlech k nařízení Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002, kterým se stanoví finanční nařízení o souhrnném rozpočtu Evropských společenství [3].

(12) Je třeba zavést pravidla způsobilosti, a definovat tak rozsah nákladů považovaných za způsobilé k částečnému financování ze strany Společenství.

(13) Vědecká poradní skupina, která má být zřízena podle čl. 9 odst. 3 nařízení (ES) č. 2152/2003, by měla radit Stálému lesnickému výboru v technických věcech monitorovacího systému.

(14) V zájmu zajištění souladu s požadavky řádného finančního řízení a plného respektování zásad nediskriminace a transparentnosti by měl každý členský stát na základě kritérií zavedených základním aktem v souladu s čl. 54 odst. 2 písm. c) nařízení (ES, Euratom) č. 1605/2002 určit příslušný subjekt. Členské státy, které by měly mít právní a finanční odpovědnost za provádění schváleného národního programu, by měly být odpovědné za veškeré nesrovnalosti, nedbalost nebo podvod příslušného subjektu.

(15) S ohledem na decentralizované administrativní organizační struktury Belgie, Německa a Portugalska by těmto zemím mělo být umožněno jmenovat více než jeden příslušný subjekt.

(16) Údaje předané členskými státy v rámci nařízení (ES) č. 2152/2003 Komisi by měly být považovány za dokumenty ve smyslu nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 ze dne 30. května 2001 o přístupu veřejnosti k dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise [4].

(17) Opatření stanovená tímto nařízením jsou v souladu se stanoviskem Stálého lesnického výboru zřízeného rozhodnutím Rady 89/367/EHS [5],

[1] Úř. věst. L 160, 26.6.1999, s. 80. Nařízení naposledy pozměněné nařízením (ES) č. 1698/2005 (Úř. věst. L 277, 21.10.2005, s. 1).

[2] Úř. věst. L 248, 16.9.2002, s. 1.

[3] Úř. věst. L 357, 31.12.2002, s. 1. Nařízení naposledy pozměněné nařízením (ES, Euratom) č. 1248/2006 (Úř. věst. L 227, 19.8.2006, s. 3).

[4] Úř. věst. L 145, 31.5.2001, s. 43.

[5] Úř. věst. L 165, 15.6.1989, s. 14.

PŘIJALA TOTO NAŘÍZENÍ:

KAPITOLA I

PŘEDMĚT

Článek 1

Toto nařízení stanoví prováděcí pravidla k článku 4, čl. 5 odst. 1 a 2, čl. 6 odst. 1 a 2, čl. 7 odst. 1 a 2, článku 8, čl. 9 odst. 3, článkům 10 a 14 a čl. 15 odst. 1 nařízení (ES) č. 2152/2003.

KAPITOLA II

MONITOROVÁNÍ VLIVŮ ZNEČIŠTĚNÍ OVZDUŠÍ

ODDÍL 1

SÍŤ POZOROVACÍCH BODŮ

(čl. 4 odst. 1 písm. a) a čl. 10 odst. 1 nařízení (ES) č. 2152/2003)

Článek 2

Systematická síť pozorovacích bodů a monitorování

1. K ročnímu šetření stavu korun se použije systematická síť pozorovacích bodů, dále jen „pozorovací body úrovně I“, ve tvaru šachovnice složené z jednotek o rozměrech 16 × 16 km, která zahrnuje celé území každého členského státu, dále jen „síť“.

Tato šetření se provedou pomocí metod stanovených v kapitole 2 přílohy I.

2. Pozorování se provádí na průsečíku bodů, který leží na zalesněném území.

3. Členské státy mohou použít hustší síť než pozorovací body úrovně I, je-li to nezbytné k přípravě výročních zpráv v souladu s čl. 15 odst. 1 nařízení (ES) č. 2152/2003, a k získání reprezentativních údajů na vnitrostátní a místní úrovni.

Článek 3

Výjimky z hustoty sítě

1. Pro inventuru vztahující se na jiné než zalesněné plochy lze použít podvzorek sítě složený z jednotek o rozměrech 32 × 32 km.

2. Pro inventuru vztahující se na rozsáhlé jednolité lesnaté oblasti ve Finsku severně od 65° 30′ zeměpisné šířky a ve Švédsku severně od 59° zeměpisné šířky lze použít podvzorek sítě složený z jednotek o rozměrech 32 × 32 km.

Článek 4

Předávání údajů

1. Do 15. prosince každého roku předloží každý členský stát Komisi údaje shromážděné během předcházejícího roku pro každý pozorovací bod úrovně I a použije k tomu metody a formuláře stanovené v kapitole 14 přílohy I.

Kromě těchto údajů předloží členské státy průvodní zprávu, která uvádí základní údaje o použitých monitorovacích metodách. Zpráva se vypracuje v souladu s kapitolou 13 a bodem IV.1 kapitoly 14 přílohy I.

K předání údajů shromážděných v souladu s prvním pododstavcem se použijí instrukce a kódy uvedené v kapitole 15 přílohy I.

2. Údaje související se soukromě vlastněnou plochou se georeferenčně přiřadí podle zeměpisné šířky a délky vyjádřené minimálně ve stupních a minutách. Ostatní údaje se georeferenčně přiřadí podle zeměpisné šířky a délky vyjádřené ve stupních, minutách a sekundách.

3. Dokud se tyto metody nezmění, zůstane část průvodní zprávy s popisem monitorovací metody v platnosti.

ODDÍL 2

SÍŤ POZOROVACÍCH ZKUSNÝCH PLOCH

(čl. 4 odst. 1 písm. b) a čl. 10 odst. 1 nařízení (ES) č. 2152/2003)

Článek 5

Zřízení pozorovacích zkusných ploch pro intenzivní monitorování

1. Pro intenzivní a trvalé monitorování vlivů znečištění ovzduší na lesní ekosystémy se použije síť stálých pozorovacích zkusných ploch zřízená členskými státy, dále jen „zkusné plochy úrovně II“. Počet zkusných ploch úrovně II, které mají být pro síť vybrány, je 15 pro každý členský stát.

Členské státy však mohou zvolit větší počet zkusných ploch úrovně II za podmínky, že počet nepřekročí 20 % počtu vnitrostátních pozorovacích bodů úrovně I.

2. Jakmile se zavede nová nebo další zkusná plocha úrovně II, předají členské státy Komisi ve standardizované podobě spolu s prvním předáním údajů o této ploše i soupis kritérií výběru a souhrnný seznam všech zkusných ploch včetně základních informací, jako např. o umístění, tj. zeměpisná šířka, délka a nadmořská výška, a druhu, a rovněž obecné informace o každé zavedené zkusné ploše úrovně II.

3. Zkusné plochy úrovně II budou vybrány pomocí společných metod stanovených v kapitole 1 přílohy I.

Článek 6

Monitorování

Intenzivní a trvalé monitorování lesních ekosystémů zahrnuje:

a) stálou inventarizace stavu koruny, měření chemického složení listů a změn růstu na každé pozorovací zkusné ploše úrovně II v souladu s kapitolami 2, 3 a 4 přílohy I;

b) měření chemického složení depozic, meteorologická měření a chemické složení půdního roztoku a rovněž posouzení přízemní vegetace alespoň na 10 % pozorovacích zkusných ploch úrovně II v souladu s kapitolami 5 až 8 přílohy I;

c) případně další monitorovací činnosti, jako je posuzování kvality vnějšího ovzduší, viditelných škod způsobených ozonem a opadu a fenologická pozorování v souladu s kapitolami 9 až 12 přílohy I.

Článek 7

Předávání údajů

1. Do 15. prosince každého roku předloží členské státy Komisi údaje změřené během předcházejícího roku pro každou zkusnou plochu úrovně II a použije k tomu metody a formáty stanovené v kapitole 14 přílohy I.

Kromě těchto údajů předloží členské státy průvodní zprávu, která uvádí základní údaje o použitých monitorovacích metodách. Zpráva se vypracuje v souladu s kapitolou 13 a bodem IV.1 kapitoly 14 přílohy I.

K předání údajů shromážděných v souladu s prvním pododstavcem se použijí instrukce a kódy uvedené v kapitole 15 přílohy I.

2. Údaje související se soukromě vlastněnou plochou se georeferenčně přiřadí podle zeměpisné šířky a délky vyjádřené minimálně ve stupních a minutách. Ostatní údaje se georeferenčně přiřadí podle zeměpisné šířky a délky vyjádřené ve stupních, minutách a sekundách.

3. Dokud se tyto metody nezmění, zůstane část průvodní zprávy s popisem monitorovací metody v platnosti.

KAPITOLA III

EVROPSKÝ SYSTÉM INFORMACÍ O LESNÍCH POŽÁRECH

(čl. 5 odst. 1 nařízení (ES) č. 2152/2003)

Článek 8

Zahrnuté informace

1. Evropský systém informací o lesních požárech (EFFIS) je řízen Společným výzkumným střediskem Komise.

2. Do EFFIS se zaznamenávají tyto údaje:

a) společné minimum údajů předložené v souladu s článkem 9;

b) doplňující údaje o lesních požárech, které zasáhly plochu nejméně 50 hektarů, předložené v souladu s článkem 10;

c) informace Společného výzkumného střediska o předpovědích týkajících se nebezpečí požáru v rámci Evropského systému předvídání nebezpečí lesních požárů (EFFRFS) a o mapování a hodnocení škod způsobených požárem, který zasáhl plochu nejméně 50 hektarů, v rámci Evropského systému posuzování škod způsobených lesními požáry (EFFDAS).

Článek 9

Společné minimum údajů

1. Do 1. července každého roku předloží každý členský stát Komisi společné minimum údajů pro každý lesní požár, k němuž došlo na jejich území v předchozím roce. Společné minimum údajů zahrnuje minimálně následující informace o každém lesním požáru předložené takovým způsobem, aby byly na úrovni Společenství srovnatelné:

a) datum a místní čas vyhlášení prvního stupně pohotovosti;

b) datum a místní čas prvního zásahu;

c) datum a místní čas uhašení požáru;

d) místo vypuknutí požáru na úrovni obce (společný kód);

e) celkovou vypálenou plochu;

f) rozdělení vypálené plochy na lesní a jinou zalesněnou půdu a nezalesněnou plochu;

g) předpokládanou příčinu.

2. Pro účely zaznamenání společného minima údajů podle odstavce 1 se použijí technické specifikace stanovené v příloze II.

Článek 10

Doplňující informace

K lesním požárům, které zasáhly plochu minimálně 50 hektarů, mohou členské státy Komisi kromě společného minima informací podle článku 9 poskytnout i doplňující informace.

Tyto doplňující informace případně zahrnují úroveň škody, tj. zda je malá, střední či velká, a místo.

KAPITOLA IV

STUDIE, EXPERIMENTY A DEMONSTRAČNÍ PROJEKTY

(čl. 5 odst. 2, čl. 6 odst. 2 a čl. 7 odst. 2 nařízení (ES) č. 2152/2003)

Článek 11

Hodnocení návrhů projektu

Návrhy studií, experimentů a demonstračních projektů a zkoušení na základně pilotní fáze předložené členskými státy podle čl. 5 odst. 2, čl. 6 odst. 2 a čl. 7 odst. 2 nařízení (ES) č. 2152/2003, dále jen „návrhy projektů“, zhodnotí Komise na základě kritérií uvedených v příloze III.

Článek 12

Rozhodnutí o klasifikaci návrhů projektů

Komise zavede klasifikaci priorit pro udělování podpory Společenství návrhům projektů.

KAPITOLA V

PŘÍSLUŠNÉ SUBJEKTY

(článek 14 nařízení (ES) č. 2152/2003)

Článek 13

Příslušné subjekty

1. Příslušný subjekt, který má členský stát jmenovat podle článku 14 nařízení (ES) č. 2152/2003, dále jen „příslušný subjekt“, je pro Komisi kontaktním místem.

2. Belgie, Německo a Portugalsko mohou jmenovat více než jeden příslušný subjekt.

Článek 14

Kritéria výběru

1. Příslušné subjekty vyhoví pravidlům stanoveným v nařízení (ES, Euratom) č. 1605/2002 a (ES, Euratom) č. 2342/2002 a rovněž ustanovením tohoto nařízení.

2. Příslušné subjekty musí splňovat alespoň tato kritéria:

a) jedná se o veřejné vnitrostátní subjekty nebo soukromoprávní subjekty pověřené veřejnou službou v působnosti právního řádu jednoho členského státu;

b) musí poskytnout přiměřené finanční záruky, které vydá orgán veřejné moci, zejména pokud jde o plné navrácení částek dlužných Komisi;

c) musí být provozovány v souladu s požadavky řádného finančního řízení;

d) musí zajistit průhlednost operací uskutečňovaných v souladu s čl. 56 odst. 1 nařízení (ES, Euratom) č. 1605/2002.

Článek 15

Doplňující podmínky pro soukromoprávní subjekty

Pokud členské státy jmenují soukromoprávní subjekty podle článku 14, musí tyto subjekty získat schválení Komise a za tímto účelem prokázat:

a) technickou a profesní způsobilost na základě písemného doložení vzdělání a profesní kvalifikace členů vedení;

b) ekonomickou a finanční způsobilost na základě státních záruk poskytnutých v souladu s čl. 14 odst. 3 písm. e) nařízení (ES) č. 2152/2003 a příslušných prohlášení bank nebo důkazem o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu povolání nebo rozvah či výpisů z rozvah za nejméně dva poslední uzavřené rozpočtové roky, pokud je zveřejnění rozvahy předepsáno právem obchodních společností členského státu, ve kterém je subjekt usazen;

c) pravomoc dle vnitrostátního práva plnit rozpočtové úkoly dokladovanou například písemnými doklady o zápisu v profesních či obchodních rejstřících, anebo čestným prohlášením či osvědčením, členstvím v konkrétních organizacích, výslovným oprávněním či evidencí plátce DPH;

d) že se nenacházejí v žádné situaci uvedené v článcích 93 a 94 nařízení (ES, Euratom) č. 1605/2002;

e) že souhlasí s auditem Účetního dvora.

Článek 16

Dohoda

Komise uzavře dohodu s příslušnými subjekty v souladu s článkem 56 nařízení (ES, Euratom) č. 1605/2002 a články 35 a 41 nařízení (ES, Euratom) č. 2342/2002.

Článek 17

Úkoly příslušných subjektů

Příslušné subjekty provádějí tyto úkoly:

a) provádějí pravidelné kontroly, aby zajistily, že činnosti, které mají být financovány v rámci nařízení (ES) č. 2152/2003, jsou prováděny správně;

b) přijímají příslušná opatření, aby předešly nesrovnalostem a podvodům, a případně zahájí stíhání za účelem zpětného získání ztracených, neoprávněně vyplacených nebo nesprávně použitých prostředků;

c) na žádost Komise poskytují informace;

d) působí jako zprostředkovatel, jemuž je vyplácen příspěvek Komise;

e) vedou účty a doklady o příjmech a platbách tohoto příspěvku na podporu národního programu, včetně veškerých faktur a dokumentů s rovnocennou důkazní hodnotou, aby se podpořila evidence přímých a nepřímých nákladů programu.

Článek 18

Kontroly Komise

Komise může provádět kontroly dokumentů a kontroly na místě, aby ověřila existenci, náležitost a řádné fungování příslušného subjektu v souladu s pravidly řádného finančního řízení.

KAPITOLA VI

NÁRODNÍ PROGRAMY A PŘIZPŮSOBENÍ

ODDÍL 1

NÁRODNÍ PROGRAMY

(čl. 7 odst. 2 a čl. 8 odst. 1 a 2 nařízení (ES) č. 2152/2003)

Článek 19

Obsah

1. Národní programy a přizpůsobení těchto programů v souladu s článkem 8 nařízení (ES) č. 2152/2003 obsahují informace a doklady uvedené v příloze IV.

Pro předložení národních programů a souvisejících úprav Komisi použijí členské státy formuláře uvedené ve zmíněné příloze, a to v tištěné a elektronické podobě.

2. Všechny činnosti stanovené v článcích 4 a 5, čl. 6 odst. 2 a 3 a čl. 7 odst. 2 nařízení (ES) č. 2152/2003, na něž je požadován finanční příspěvek Komise, jsou zahrnuty do národního programu jako individuální žádosti.

Článek 20

Podprogramy

Národní programy Belgie, Německa a Portugalska mohou sestávat z podprogramů dodaných příslušnými orgány.

ODDÍL 2

PŘIZPŮSOBENÍ

(čl. 8 odst. 3 nařízení (ES) č. 2152/2003)

Článek 21

Přizpůsobení

1. Přizpůsobení národních programů se týká pouze studií, experimentů, demonstračních projektů a zkušebních fází monitorování v souladu s čl. 5 odst. 2, čl. 6 odst. 2 a čl. 7 odst. 2 nařízení (ES) č. 2152/2003.

2. Žádosti o přizpůsobení národního programu se předkládají Komisi na formulářích uvedených v příloze IV.

3. Žádosti o přizpůsobení národního programu pro období 2005–2006 se Komisi předloží nejpozději do 31. října 2005, aby mohly být vzaty v úvahu pro následující rok.

KAPITOLA VII

FINANČNÍ ŘÍZENÍ A MONITOROVÁNÍ

ODDÍL 1

NÁKLADY

Článek 22

Definice způsobilých nákladů

Způsobilými náklady se rozumějí náklady, které lze přímo a zcela přiřadit národnímu programu schválenému Komisí.

Ke stanovení způsobilých nákladů mohou členské státy uplatnit přísnější vnitrostátní pravidla.

Článek 23

Odůvodnění výdajů

Výdaje musí být doloženy příslušnými původními doklady, jako jsou faktury, nebo doklady se stejnou průkazní hodnotou.

Původní doklady se k prohlášení o výdajích nepřikládají. Příslušný subjekt však na žádost Komisi poskytne veškeré podrobnosti, včetně faktur, které mohou být zapotření ke zhodnocení výdajů.

Článek 24

Náklady považované za způsobilé

1. Aby byly náklady považovány za způsobilé, musí být stanoveny ve schváleném národním programu a musí s prováděním programu přímo souviset nebo pro něj být nezbytné.

2. Náklady musí být přiměřené a splňovat zásady řádného finančního řízení, zejména pokud jde o ekonomickou výhodnost a efektivitu nákladů.

3. Musí jít o náklady, které vznikly v období způsobilosti stanoveném v rozhodnutí Komise o schválení národního programu. Náklady se považují za vzniklé v období způsobilosti, pokud:

a) právní závazek zaplatit náklady byl smluvně zaznamenán po začátku období způsobilosti a před jeho koncem;

b) provádění činnosti, s níž náklady souvisejí, začalo po začátku období způsobilosti a skončilo před koncem tohoto období.

4. Náklady musí být plně zaplaceny před předložením závěrečných podkladů a závěrečného výkazu výdajů a příjmů.

Článek 25

Náklady na zaměstnance

Náklady na zaměstnance lze považovat za způsobilé přímé náklady, pokud jde o skutečný čas věnovaný národnímu programu. Vypočítají se na základě skutečného hrubého platu nebo mzdy s povinnými sociálními odvody, ale bez jakýchkoli jiných nákladů.

Pracovní doba každého zaměstnance, včetně vnitrostátních státních zaměstnanců a zaměstnanců vládních agentur pracujících v národním programu, bude zaregistrována pomocí pracovních výkazů nebo zpráv v systému zaznamenávání pracovní doby, který zavedl a ověřil příslušný subjekt a jeho případní partneři.

Článek 26

Cestovní výdaje

Cestovní výdaje lze považovat za způsobilé náklady, pokud je lze přímo a zcela přiřadit schválenému národnímu programu. Cestovní výdaje se vypočítávají v souladu s vnitřními pravidly příslušného subjektu.

Článek 27

Režijní náklady

1. Režijní náklady, které jsou určeny na úhradu obecných nepřímých nákladů potřebných pro zaměstnání, řízení, ubytování a k přímé či nepřímé podpoře zaměstnanců pracujících na národním programu nebo souvisejících s infrastrukturou a vybavením na místě, jsou způsobilé, pokud jsou skutečné, prokazatelné a nezahrnují náklady spadající pod jinou položku rozpočtu.

2. Režijní náklady jsou způsobilé do výše 70 % celkové částky způsobilých přímých nákladů.

3. Režijní náklady pro národní program se vypočítají v souladu se schválenou politikou výpočtu nákladů příslušného subjektu.

Článek 28

Náklady na kapitál

Pokud náklady zahrnují devalvaci investovaného kapitálu s životností delší než jeden rok a cenou více než 500 EUR, považují se tyto náklady na devalvaci za způsobilé, jestliže se vztahují výhradně k národnímu programu a období způsobilosti příslušné fáze programu za předpokladu, že v případě investic do výstavby a infrastruktury se tyto náklady odepisují formou lineárního odpisu po dobu 10 let a v případě dalšího zařízení, včetně vybavení pro informatiku, se tyto náklady odepisují formou přímé metody pod dobu 5 let.

Článek 29

Náklady na nákup použitého vybavení

Náklady na nákup použitého vybavení jsou způsobilými náklady za těchto tří podmínek:

a) prodejce vybavení poskytne prohlášení o jeho původu a potvrdí, že v průběhu předchozích sedmi let nebylo nakoupeno s pomocí podpory členského státu nebo podpory Společenství;

b) cena vybavení nepřekročí jeho tržní hodnotu a bude nižší než náklady na nové vybavení podobného druhu,

a

c) zařízení má technické parametry požadované pro danou činnost a vyhovuje použitelným normám a standardům.

Článek 30

Subdodávky

Výdaje týkající se smluv na subdodávky se zprostředkovateli nebo konzultanty musí být založeny na skutečných nákladech a podloženy příslušnými fakturami a dalšími podklady. Ve výjimečných případech, jsou-li náklady definovány jako procento z celkových nákladů na operaci, lze tyto výdaje považovat za způsobilé, pokud je příslušný subjekt může odůvodnit odkazem na skutečnou hodnotu práce nebo poskytnutých služeb.

Článek 31

Daň z přidané hodnoty

Daň z přidané hodnoty (DPH) se považuje za způsobilé náklady, pokud příslušný subjekt nemůže získat zpět DPH, kterou zaplatil v rámci národního programu.

Příslušný orgán poskytne prohlášení příslušných vnitrostátních orgánů, že DPH za aktiva a služby požadované v rámci opatření prováděných v působnosti národního programu nelze získat zpět.

Článek 32

Nezpůsobilé náklady

1. Za způsobilé náklady se nepovažují:

a) veškeré náklady vynaložené na akce, na něž je poskytnuta podpora z jiných finančních nástrojů Společenství;

b) kurzové ztráty;

c) nepotřebné nebo nehospodárné výdaje;

d) výdaje na distribuci, marketing a reklamu určené k propagaci produktů nebo obchodních činností;

e) veškeré rezervy pro případ možných budoucích ztrát nebo závazků;

f) veškeré úroky z dluhů a úroky ze zapůjčeného kapitálu;

g) nedobytné pohledávky.

Některé náklady uvedené v písmeni d) lze však po souhlasu Komise považovat za způsobilé.

2. Nezpůsobilé náklady uvedené v odstavci 1 Komise nezapočítává do celkových nákladů na program.

Článek 33

Směnný kurz

1. Pro přepočet mezi eurem a národními měnami se použije denní směnný kurz eura zveřejněný v řadě C *Úředního věstníku Evropské unie*.

2. Kurz, který se použije pro převod mezi eurem a národními měnami, je směnný kurz zveřejněný poslední pracovní den měsíce před měsícem, v němž byl národní program nebo, v případě plateb finanční zpráva a žádost o platbu, podepsán a předložen Komisi.

ODDÍL 2

PLATBA

(čl. 8 odst. 5 nařízení (ES) č. 2152/2003)

Článek 34

Rozhodnutí o finančním příspěvku

Komise rozhodne o finančních příspěvcích na způsobilé náklady národních programů ve dvou fázích, jedno rozhodnutí pro každý programový rok, dále jen „rozhodnutí Komise“. Rozhodnutí Komise je určeno členským státům.

Článek 35

Předběžné financování

Příslušné subjekty mohou požádat o předběžné financování národního programu ve výši 50 % roční podpory Společenství, jak je uvedeno v národním programu, nejdříve tři měsíce po dni oznámení rozhodnutí Komise. Na předběžné financování se vztahuje uzavření smlouvy podle článku 16.

Článek 36

Výkazy

1. Příslušné subjekty předloží Komisi výkazy plateb provedených v rámci národního programu, a to prostřednictvím vzorů stanovených v příloze V. K těmto výkazům je připojen výkaz týkající se pokroku činností uskutečněných v rámci národního programu. Výkazy se předloží nejpozději 15 měsíců po dni oznámení rozhodnutí Komise a vztahují se na výdaje uskutečněné v předcházejícím roce.

2. Způsobilé výdaje, které jsou v souladu s oddílem 1 této kapitoly a jsou uvedeny v ročním výkazu, Komise vyrovná předběžným financováním na účet členských států v rámci národního programu.

Pokud výkazy překročí související předběžné financování, Komise provede průběžnou platbu.

Takové průběžné platby nesmějí za žádných okolností překročit 30 % roční pomoci Společenství na národní program.

Článek 37

Technické a finanční provádění

1. Obě fáze uvedené v článku 34 musí být z technického a finančního hlediska plně provedeny v souladu s požadavky nařízení (ES) č. 2152/2003 a tohoto nařízení nejpozději do dvou let od oznámení rozhodnutí Komise.

Příslušné subjekty předloží žádost o platbu zůstatku způsobilých nákladů nejpozději do 27 měsíců po dni oznámení rozhodnutí Komise.

2. Zůstatek pro každou fázi se vyplatí poté, co Komise obdrží žádost o závěrečnou platbu pro každou fázi a zkontroluje finanční výkaz, který je přiložen k žádosti o platbu.

Článek 38

Koordinace žádostí o platbu

V souladu s vnitrostátním právním řádem členské státy zajistí, aby žádosti o platby ze strany příslušných subjektů byly koordinovány a v souladu s rozhodnutím Komise.

Článek 39

Žádosti o předběžné financování a platby

Příslušné subjekty předloží Komisi žádost o předběžné financování a platby pomocí vzorů stanovených v přílohách VI, VII a VIII.

ODDÍL 3

NESROVNALOSTI

(čl. 14 odst. 3 nařízení (ES) č. 2152/2003)

Článek 40

Nesrovnalosti

1. Veškeré částky ztracené v důsledku nesrovnalostí či nedbalosti získá členský stát zpět a vrátí Společenství.

2. Zjistí-li Komise během pěti let od vyplacení konečné platby zůstatku závěrečného roku národního programu jakoukoli nesrovnalost v operaci financované Společenstvím a pokud příslušná částka nebyla podle odstavce 1 vrácena Společenství, uvědomí o tom členský stát a poskytne mu možnost se vyjádřit.

3. Jestliže na základě rozboru situace a vyjádření členského státu Komise potvrdí, že došlo k nesrovnalosti, členský stát příslušné částky vrátí.

ODDÍL 4

KONTROLY, AUDITY A TECHNICKÉ NÁVŠTĚVY

(čl. 14 odst. 4 nařízení (ES) č. 2152/2003)

Článek 41

Finanční audit provedený Komisí

1. Komise nebo jí oprávnění zástupci mohou provést audit příslušných subjektů, smluvních stran nebo subdodavatelů odpovědných za detailní provádění opatření uskutečněných v rámci národního programu, a to kdykoli v průběhu smlouvy a do pěti let po konečné platbě příspěvku Společenství pro národní program.

2. Komise nebo jakýkoli oprávněný zástupce má přístup k dokumentaci požadované ke zjištění způsobilosti nákladů účastníků národního programu, jako jsou faktury a výpisy z výplatních pásek.

3. Audit je důvěrný. Komise přijme příslušná opatření, aby zajistila, že její oprávnění zástupci zachovají důvěrnost údajů, k nimž mají přístup nebo které jsou jim poskytnuty.

Komise může ověřit, jak příslušné subjekty, smluvní strany nebo subdodavatelé odpovědní za detailní provádění opatření uskutečněných v rámci národního programu finanční příspěvek Společenství využívají.

4. Příslušným orgánů, smluvním stranám a subdodavatelům bude zaslána zpráva o zjištěních auditu týkajícího se příslušných subjektů a jiných stran odpovědných za provádění opatření národního programu. Ti mohou do jednoho měsíce od obdržení zprávy zaslat Komisi své připomínky. Komise se může rozhodnout, že nebude přihlížet k připomínkám sděleným po této lhůtě.

5. Na základě výsledků auditu přijme Komise veškerá opatření, která považuje za nezbytná, včetně vydání inkasního příkazu ve výši veškerých plateb, které uskutečnila, nebo jejich části.

Článek 42

Kontroly a technické návštěvy

Příslušné subjekty umožní zaměstnancům Komise a Komisí pověřeným osobám přístup na místa nebo do prostor, kde se provádějí opatření v rámci národního programu, a k veškerým dokladům, které se týkají technického a finančního řízení operace. V případě přístupu osob pověřených Komisí se mohou Komise a příslušný subjekt dohodnout na podmínkách zachování důvěrnosti.

Kontroly mohou být zahájeny v období programu a jsou důvěrné.

Příslušné subjekty a strany odpovědné za provádění opatření v rámci národního programu poskytnou Komisi a osobám jí pověřeným odpovídající pomoc.

Článek 43

Hodnocení

(čl. 8 odst. 4 nařízení (ES) č. 2152/2003)

1. Členské státy provedou hodnocení předem (*ex-ante*), přezkoumání v polovině období a následné hodnocení (*ex-post*) národních programů v souladu s přílohou IX.

2. Hodnocení předem zahrnuje detailní ověření relevance, proveditelnosti a udržitelnosti činností stanovených v národním programu a rovněž přezkum očekávaných výsledků. Výsledky hodnocení předem se předají Komisi společně s národními programy.

3. Přezkoumání v polovině období a následné hodnocení zahrnuje posouzení stavu provádění a účinnost monitorovacích činností provedených v rámci nařízení (ES) č. 2152/2003. Výsledky přezkoumání v polovině období se předají Komisi do 1. července 2006 a výsledky následného hodnocení se předají Komisie do 1. července 2007.

KAPITOLA VIII

VĚDECKÁ PORADNÍ SKUPINA

(čl. 9 odst. 3 nařízení (ES) č. 2152/2003)

Článek 44

Úkoly

1. Vědecká poradní skupina, která má být zřízena podle čl. 9 odst. 3 nařízení (ES) č. 2152/2003, radí Stálému lesnickému výboru v těchto věcech:

a) potřeba provést specifické studie nebo analýzy;

b) potřeba ustavit pro specifická témata pracovní skupiny *ad hoc*;

c) zlepšení organizace a struktury monitorovacího systému;

d) vědecko-politické rozhraní.

2. Vědecká poradní skupina může poskytnout stanovisko k:

a) návrhům studií;

b) výsledkům získaným v rámci studií, např. relevanci a kvalitě údajů, a obecněji v rámci zpráv, které předkládají výsledky z monitorování;

c) návrhům projektů.

3. Mandát Vědecké poradní skupiny je omezený na období výkonu programu uvedené v čl. 12 odst. 1 nařízení (ES) č. 2152/2003.

KAPITOLA IX

PŘÍSTUP K ÚDAJŮM

(čl. 15 odst. 1 nařízení (ES) č. 2152/2003)

Článek 45

Přístup k údajům

Pokud jde o uskutečnění činností na základě čl. 9 odst. 5 a čl. 11 odst. 2 nařízení (ES) č. 2152/2003, přístup k informacím uvedeným v čl. 4 odst. 1 a čl. 5 odst. 1 uvedeného nařízení se umožňuje Evropské agentuře pro životní prostředí a Mezinárodnímu programu spolupráce pro posuzování a monitorování vlivu znečištění ovzduší na lesy, který působí v rámci Evropského hospodářské komise OSN (ICP Forests).

KAPITOLA X

ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Článek 46

Zrušení

Zrušuje se nařízení (EHS) č. 1696/87 a nařízení (ES) č. 804/94, (ES) č. 1091/94, (ES) č. 1727/1999 a (ES) č. 2278/1999.

Článek 47

Vstup v platnost

Toto nařízení vstupuje v platnost třetím dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne 7. listopadu 2006.

Za Komisi
Stavros DIMAS
člen Komise

PŘÍLOHA I

Příručka, kterou se stanoví parametry, monitorovací metody a formát údajů pro harmonizované monitorování vlivů znečištění ovzduší na lesy

Obsah příručky

Tato příručka se skládá z těchto 15 kapitol:

Kapitola 1	SPOLEČNÉ METODY VÝBĚRU ZKUSNÝCH PLOCH ÚROVNĚ II
Kapitola 2	SPOLEČNÉ METODY ŠETŘENÍ STAVU KORUNY NA POZOROVACÍCH BODECH ÚROVNĚ I A ZKUSNÝCH PLOCHÁCH ÚROVNĚ II
Kapitola 3	SPOLEČNÉ METODY MĚŘENÍ CHEMICKÉHO SLOŽENÍ LISTŮ NA POZOROVACÍCH ZKUSNÝCH PLOCHÁCH ÚROVNĚ II
Kapitola 4	SPOLEČNÉ METODY MĚŘENÍ ZMĚN RŮSTU NA POZOROVACÍCH ZKUSNÝCH PLOCHÁCH ÚROVNĚ II
Kapitola 5	SPOLEČNÉ METODY MĚŘENÍ DEPOZICE NA POZOROVACÍCH ZKUSNÝCH PLOCHÁCH ÚROVNĚ II
Kapitola 6	SPOLEČNÉ METODY METEOROLOGICKÝCH MĚŘENÍ NA ZKUSNÝCH PLOCHÁCH ÚROVNĚ II
Kapitola 7	SPOLEČNÉ METODY MONITOROVÁNÍ PŮDNÍHO ROZTOKU NA ZKUSNÝCH PLOCHÁCH ÚROVNĚ II
Kapitola 8	SPOLEČNÉ METODY POSOUZENÍ PŘÍZEMNÍ VEGETACE NA ZKUSNÝCH PLOCHÁCH ÚROVNĚ II
Kapitola 9	SPOLEČNÉ METODY POSOUZENÍ PROCESU OPADU NA ZKUSNÝCH PLOCHÁCH ÚROVNĚ II
Kapitola 10	SPOLEČNÉ METODY POSOUZENÍ KVALITY VNĚJŠÍHO OVZDUŠÍ NA ZKUSNÝCH PLOCHÁCH ÚROVNĚ II
Kapitola 11	SPOLEČNÉ METODY POSOUZENÍ VIDITELNÉHO POŠKOZENÍ VEGETACE OZONEM NA ZKUSNÝCH PLOCHÁCH ÚROVNĚ II
Kapitola 12	SPOLEČNÉ METODY FENOLOGICKÉHO POZOROVÁNÍ NA ZKUSNÝCH PLOCHÁCH ÚROVNĚ II
Kapitola 13	PODROBNÉ ÚDAJE PRO PŘEDKLÁDÁNÍ ZÁKLADNÍCH INFORMACÍ O POUŽITÝCH MONITOROVACÍCH METODÁCH A O VÝSLEDCÍCH HODNOCENÍ/INTERPRETACE ZÍSKANÝCH NA VNITROSTÁTNÍ ÚROVNI
Kapitola 14	SPOLEČNÉ POKYNY PRO OZNAMOVÁNÍ VÝSLEDKŮ A FORMÁTY ÚDAJŮ
Kapitola 15	SEZNAM KÓDŮ A VYSVĚTLIVEK PLATNÝCH PRO ÚDAJE ZE ŠETŘENÍ NA ZKUSNÝCH PLOCHÁCH ÚROVNĚ I A II

Konkrétní ustanovení uvedená v jednotlivých kapitolách vycházejí z technických doporučení expertních skupin Mezinárodního programu spolupráce Evropské hospodářské komise OSN pro posuzování a monitorování vlivu znečištění ovzduší na lesy (ICP Forests). Činí se rozdíl mezi povinným a nepovinným monitorováním (parametry, metody atd.).

Kapitoly 1 až 8 a 14 a 15 vycházejí z technického popisu uvedeného v přílohách nařízení Komise (ES) č. 1091/94 a mimo to z příslušných kapitol příruček o procesu opadu, kvalitě vnějšího ovzduší, viditelném poškození ozonem a fenologickém posouzení, na které se výše uvedené nařízení nevztahuje.

V kapitole 2 je uveden podrobný technický popis monitorování stavu koruny na pozorovacích bodech úrovně I i na zkusných plochách úrovně II, protože toto je jediné šetření, které se provádí pravidelně v rámci obou sítí. Mimo to se předkládání údajů a formátu údajů pro úroveň I i pro úroveň II týkají jen dvě kapitoly (kapitoly 14 a 15).

KAPITOLA 1

SPOLEČNÉ METODY VÝBĚRU ZKUSNÝCH PLOCH ÚROVNĚ II

I. Výběr zkusných ploch úrovně II

Výběr zkusných ploch spadá do pravomoci členských států, které však musejí dodržovat následující kritéria výběru:

— minimální velikost zkusné plochy je 0,25 hektaru, měřeno ve vodorovné poloze,

— zkusná plocha je obklopena nárazníkovou zónou, aby vliv činností odvíjejících se v okolí byl co nejmenší. Skutečná velikost této zóny závisí na typu a stáří lesa. Pokud je rozloha zkusné plochy a obklopující zóny stejná z hlediska velikosti a věkové struktury, pak může být šířka nárazníkové zóny jen 5 nebo 10 metrů. Pokud se na ploše lesa, na níž se nachází zkusná plocha, vyskytuje smíšený porost, různé druhy nebo rozdílné věkové struktury, pak bude nárazníková zóna rozšířena až na pětinásobek možné maximální výšky stromů na zkusné ploše,

— ke zkusným plochám musí být vždy snadný přístup, aniž by přístupu a odběru vzorků bránila jakákoli překážka,

— obhospodařování zkusné plochy, nárazníkové zóny a okolního lesa musí být stejné,

— veškerá narušení způsobená monitorováním musí být omezena na minimum,

— je třeba vyloučit jakékoli přímé znečištění vyvolané místními známými zdroji,

— zkusné plochy musejí být dostatečně vzdáleny od okraje lesa, až do pětinásobku možné maximální výšky stromů na zkusné ploše.

II. **Zřízení a dokumentace zkusných ploch**

Každá nová zkusná plocha musí být podrobně popsána. Obecné údaje o nových nebo dodatečných zkusných plochách musí být určeny a musí o nich být podána zpráva Komisi v rámci nejbližšího pravidelného překládání údajů. Podrobný popis zkusné plochy musí obsahovat: přesné umístění zkusné plochy (umístění středu a rohů zkusné plochy), kartografický náčrt se stálým označením rohů a/nebo zkusné plochy, počet stromů na ploše a všechny další významné prvky trvalého charakteru na zkusné ploše nebo v jejím sousedství (např. přístupové cesty, řeky, příkopy, vysoké stromy). Umístění zařízení na odběr vzorků a míst odběru vzorků (např. zařízení na odběr vzorků depozic nebo půdní sondy) musí být stanoveno (pomocí GPS nebo pomocí vzdáleností a směrů od středu zkusné plochy) a zaznamenáno i na tomto náčrtku.

III. **Definice podplochy**

Pro účely posouzení stromů patří do vzorku v zásadě všechny stromy na celé zkusné ploše (např. inventarizace koruny, posouzení růstu). Pokud je na zkusné ploše mnoho stromů (tj. hustý porost), lze pro účely těchto šetření vymezit podplochu. Velikost podplochy v okamžiku zřízení zkusné plochy by měla být dostatečná, aby pro tato šetření poskytovala spolehlivé odhady po dobu nejméně 20 let, a pokud možno po celou dobu života porostu. Během tohoto období by mělo být na podploše k dispozici nejméně 20 stromů.

IV. **Obecné údaje o jednotlivých zkusných plochách**

Při zřízení nové zkusné plochy a během prvních šetření je v zájmu intenzivního a trvalého monitorování třeba získat o jednotlivých trvalých pozorovacích zkusných plochách tyto obecné údaje:

Zřízení	První šetření
— Popisný kód	
	Země
	Číslo pozorovací zkusné plochy
	Skutečná zeměpisná šířka a délka
— Údaje o stanovišti	
	Nadmořská výška
	Expozice
	Velikost zkusné plochy celkem
	Počet stromů na zkusné ploše
	Podplochy (pokud jsou stanoveny)
	Dostupnost vody pro hlavní druh dřeviny
	Typ humusu
	Typ půdy (odhad)

Zřízení	První šetření
— Údaje o porostu	
	Průměrné stáří hlavního etáže porostu
	Hlavní druhy dřevin
	Výnos (odhad)
— Další pozorování	
	Historie zkusné plochy
	Další monitorovací stanice umístěné v okolí

Při zřízení dodatečných zkusných ploch s cílem doplnění národního programu intenzivního monitorování jsou členské státy povinny zaslat Evropské komisi za každou zkusnou plochu údaje shromážděné při zřízení zkusné plochy prostřednictvím souboru údajů a zpráv (do konce roku, kdy byla zkusná plocha zřízena).

Veškeré změny, ke kterým došlo v jednotlivých letech a které se týkají systému monitorování, stejně jako další důležité informace (např. lesní práce, výskyt bouří a škůdců) se oznamují každoročně.

V. **Nahrazení zničených a dodatečných pozorovacích zkusných ploch**

Zničené a dodatečné pozorovací zkusné plochy by měly být vybírány mezi stávajícími zkusnými plochami úrovně I. na základě kritérií výběru uvedených v této kapitole. Obnovené a dodatečné zkusné plochy dostanou nová čísla. Členské státy předloží Komisi současně s následující pravidelnou zprávou odůvodnění nahrazení zkusné plochy nebo potřeby zřízení dalších zkusných ploch, výsledky posledních uskutečněných pozorování/měření a kritéria použitá při výběru nových zkusných ploch.

VI. **Předávání údajů**

Členské státy použijí při předávání údajů podle této kapitoly týkajících se jednotlivých zkusných ploch úrovně II Komisi formáty uvedené ve formulářích 1 a 2 v kapitole 14.

KAPITOLA 2

SPOLEČNÉ METODY ŠETŘENÍ STAVU KORUNY NA POZOROVACÍCH BODECH ÚROVNĚ I A ZKUSNÝCH PLOCHÁCH ÚROVNĚ II

I. **Obecné poznámky**

Šetření stavu koruny v souladu s článkem 2 a s čl. 6 písm. a) je povinné a musí se provádět na všech pozorovacích bodech úrovně I a na všech pozorovacích zkusných plochách úrovně II, a to každoročně. Níže uvedená ustanovení vycházejí z technických doporučení expertní skupiny pro stav koruny Mezinárodního programu spolupráce Evropské hospodářské komise OSN pro posuzování a monitorování vlivu znečištění ovzduší na lesy (ICP Forests).

II. **Výběr vzorníků**

II.1 *Výběr vzorníků na pozorovacích bodech úrovně I*

V každém místě odběru vzorků jsou vzorníky vybírány podle přísně definovaných, objektivních a nestranných statistických postupů (např. čtyřbodový křížový klastr orientovaný ve směru hlavních světových stran s rohovými body ve vzdálenosti 25 metrů od bodu sítě s použitím postupu šesti stromů na každé podploše nebo vzorník vybraný spirálovitě od středu zkusné plochy). U mladších hustých porostů, kde není možné hodnotit jednotlivé koruny, se výběr vzorníků provádí na základě stanoveného geometrického postupu. Tento postup se opakuje do té doby, dokud není nalezen dostatečný počet dobře pozorovatelných stromů. Je třeba vzít v úvahu tato kritéria výběru:

— členské státy mohou rozhodnout, jaký počet stromů bude v jednotlivých bodech posuzován, avšak tento vzorek nesmí mít méně než 20 a více než 30 stromů a jejich počet musí zůstat zachován,

— do posouzení musí být zahrnuty všechny druhy stromů. Vzorníky musejí být alespoň 60 cm vysoké. Pro posouzení stavu koruny mohou být jako vzorníky použity pouze stromy předrůstavé, nadúrovňové a úrovňové, které ve stejném pořadí odpovídají 1., 2. a 3. třídě Kraftovy klasifikace stromů. Stromy z těchto sociálních skupin, které mají ulomený vršek, však nemohou být použity jako vzorníky,

— stromy pokácené v rámci lesních prací, polomy (např. stromy povalené větrem nebo zlomené) a mrtvé stromy musí být nahrazeny novými vzorníky vybranými podle nezaujatého postupu. Strom je považován za mrtvý, pokud odumřely všechny vodivé tkáně v kmeni. Mrtvé stromy je třeba evidovat, ale jen jednou. V případě holosečí přestane dané místo odběru vzorků existovat, dokud není založen nový porost,

— střed místa odběru vzorků musí být označen pro případ nového posouzení při následných inventarizacích. Vzorníky by mělo být možné identifikovat pro případ posouzení v následujícím roce, pokud možno bez použití trvalých štítků.

II.2 *Výběr vzorníků na zkusných plochách úrovně II*

Na celé ploše je třeba posoudit všechny předrůstavé, nadúrovňové a úrovňové stromy, které ve stejném pořadí odpovídají 1., 2. a 3. třídě Kraftovy klasifikace stromů. Pokud je na zkusné ploše velký počet stromů (např. hustý porost), lze počet vzorníků pro posouzení stavu koruny snížit pomocí použití podplochy. V případě vymezení podplochy je třeba posuzovat všechny předrůstavé, nadúrovňové a úrovňové stromy, které ve stejném pořadí odpovídají 1., 2. a 3. třídě Kraftovy klasifikace stromů na podploše, jež má být monitorována. V některých případech lze povolit použití jiného, ale objektivního a nezaujatého systému, aby se snížil nebo vybral počet stromů určených pro odběr vzorků. Každoročně se musí používat stejné metody a v rámci každého šetření musí být použito nejméně 20 stromů.

III. **Datum posouzení**

Inventarizace se provádí mezi koncem období tvorby nového jehličí a listů a začátkem podzimního zbarvování listí.

IV. **Základní obecné údaje**

V pozorovacích bodech úrovně I se musí posoudit tyto parametry zkusné plochy a stromů:

— v rámci každé zkusné plochy:

  — popisný kód:

  — stát,

  — datum pozorování,

  — číslo pozorovacího bodu,

  — skutečná zeměpisná šířka a délka,

  — dostupnost vody pro hlavní druh dřevin,

  — typ humusu,

  — nadmořská výška,

  — expozice,

  — údaje o porostu,

  — průměrné stáří hlavní etáže porostu,

  — údaje o půdě:

  — typ půdy,

  — další informace o zkusné ploše pro daný rok (provoz, události),

— pro každý strom na zkusné ploše:

  — číslo zkusné plochy,

  — údaje o vzorníku,

  — číslo stromu,

  — druh stromu,

  — míra odlistění,

  — stupeň změny barvy,

  — škody způsobené snadno zjistitelnými příčinami (hmyz, houby, abiotické činitele…),

  — označení druhu poškození,

  — zjištění ohledně stromu na zkusné ploše.

Na zkusných plochách úrovně II se o zkusné ploše a stromech shromažďují tyto informace:

— země,

— číslo zkusné plochy,

— datum posouzení,

— počet stromů,

— druhy stromů,

— expozice,

— údaje o mýcení a mortalitě,

— expozice,

— sociální postavení,

— zastínění koruny,

— viditelnost.

V. **Posouzení vzorníků**

V.1 *Vizuální posouzení odlistění*

Odlistění se hodnotí v pětiprocentních stupních v poměru ke stromu s plným olistěním v místních podmínkách. Zařazení stromů podle stupňů odlistění se provádí během pozorování a zaeviduje se v pětiprocentních stupních.

Strom s mírou odlistění mezi 95 % a 100 %, který stále ještě žije, se ocení známkou 99. Známka 100 je vyhrazena pro odumřelé stromy.

Třída	Stupeň odlistění	Procento ztráty jehličí nebo listů
0	Žádné odlistění	0–10
1	Mírné odlistění	11–25
2	Střední odlistění	26–60
3	Závažné odlistění	61–99
4	Odumřelý strom	100

V.2 *Vizuální posouzení změny barvy*

Je nutno provést zařazení stromů podle stupně změny barvy.

Stupně změny barvy jsou stanoveny takto:

Třída	Stupeň změny barvy	Procento udávající změnu barvy jehličí nebo listů
0	Žádná nebo zanedbatelná	0–10
1	Nepatrná	11–25
2	Mírná	26–60
3	Výrazná	> 60

Pokud jsou navíc spojeny třídy odlistění a změny barvy, použijí se tyto kombinované třídy poškození:

Třída odlistění	Třída změna barvy		
	1	2	3
	Výsledná třída poškození		
0	0	I	II
1	I	II	II
2	II	III	III
3	III	III	III
4	IV	IV	IV

0 = žádné poškození, I = mírné poškození, II = střední poškození, III = závažné poškození, IV = odumřelý strom

VI. **Posouzení příčin poškození**

VI.1 *Výběr vzorníků*

Posouzení příčin poškození je nepovinnou činností jako doplněk každoročního hodnocení stavu koruny.

VI.2 *Četnost a termíny*

Úroveň I + úroveň II: posouzení příčin poškození se provádí během obvyklého hodnocení stavu koruny v létě.

Na zkusných plochách úrovně II, kde se provádí celkový program, tzv. „klíčové zkusné plochy“, se uskuteční dodatečné posouzení, pokud je mimo období hodnocení stavu koruny zjištěno nějaké jiné závažné poškození. Pozorování pracovníků, kteří mají na starosti shromažďování vzorků depozic nebo fenologická pozorování, může sloužit jako systém včasného varování. Toto mimořádné hodnocení se uskuteční v době, kdy se má za to, že příčina poškození působí nejvíce (např. na jaře, pokud jde o činitele odlistění).

VI.3 *Posuzované parametry*

V následující tabulce je uveden přehled parametrů v pozorovacích bodech úrovně I a na pozorovacích zkusných plochách úrovně II.

Příznak	
	Popis zasažených částí
	Příznak
	Popis příznaku
	Umístění v koruně
1.1 Příčina	
1.2 Rozsah	

VII. **Předávání údajů**

Členské státy použijí při předávání údajů o každé zkusné ploše Komisi formuláře 3–8 v kapitole 14.

KAPITOLA 3

SPOLEČNÉ METODY MĚŘENÍ CHEMICKÉHO SLOŽENÍ LISTŮ NA POZOROVACÍCH ZKUSNÝCH PLOCHÁCH ÚROVNĚ II

I. Obecné poznámky

Inventarizace chemického složení listů v souladu s čl. 6 písm. a) se provádí na všech zkusných plochách úrovně II a opakuje se na každé ploše jednou za dva roky. Níže uvedená ustanovení vycházejí z technických doporučení expertní pracovní skupiny pro chemické složení listů Mezinárodního programu spolupráce Evropské hospodářské komise OSN pro posuzování a monitorování vlivu znečištění ovzduší na lesy (ICP Forests).

II. Metoda inventarizace

II.1 *Termín odběru vzorků*

Dřeviny s opadavými listy a modřín: odběr vzorků se provede, když jsou mladé listy zcela vyvinuté, ale dosud se neobjevily známky podzimního žloutnutí a stárnutí.

Dřeviny s neopadavými listy: odběr vzorků se provede během období vegetativního klidu. Je třeba, aby členské státy stanovily pro každý region i uvnitř něj nejvhodnější období pro odběr vzorků a analýzu různých dřevin v nížinných nebo horských oblastech, a musí toto období dodržovat.

Inventarizace olistění se provede pro dřeviny s opadavými listy a modřín v létě 2005 a pro dřeviny s neopadavými listy v zimě 2005/06. Inventarizace se opakuje na každé jednotlivé ploše jednou za dva roky.

II.2 *Výběr stromů*

Vzorky se odebírají jednou za dva roky nejméně z pěti stromů hlavních dřevin zastoupených na zkusné ploše.

Počet stromů nezbytných k odběru vzorků se zvolí tak, aby:

— to byly jiné stromy, než které se použily při posouzení stavu koruny, aby se zabránilo ztrátě listů způsobené opakovanými odběry,

— pokud se hodnocení životaschopnosti stromů provádí jen na podploše, vzorníky olistění se vybraly ze zbývající části zkusné plochy. Pokud nebyla vymezena podplocha, vyberou se vzorníky v nárazníkové zóně. V takovém případě se stromům v nárazníkové zóně přidělí zvláštní číslo,

— stromy náležely do předrůstavé a nadúrovňové třídy (les s uzavřeným zápojem porostu) nebo mezi stromy o průměrné výšce ± 20 % (les s otevřeným zápojem porostu),

— stromy rostly v blízkosti míst oděru vzorků půdy k analýze; je přitom třeba dbát na to, aby hlavní kořeny vzorníků nebyly při odběru vzorků půdy poškozeny,

— stromy vypovídaly o průměrném stupni odlistění zkusné plochy (± 5 % průměrného odlistění),

— stromy odpovídaly zdravotnímu stavu zkusné plochy.

V průběhu let se musí používat tytéž vzorníky; stromy musí být očíslovány. Aby se zabránilo poškození vzorníků, lze podle potřeby střídavě používat dva soubory pěti stromů. Každý soubor musí splňovat výše uvedené podmínky.

Odběr vzorků se provádí jen u hlavních druhů dřevin (viz příloha I, kapitola 15, bod 16).

U stromů vybraných k odběru vzorků listů se provede posouzení stavu koruny na základě stávajících nebo zvlášť přidělených čísel.

II.3 *Základní údaje*

Shromažďují se tyto údaje:

— číslo zkusné plochy,

— údaje o odběru vzorků a analýze,

— druhy stromů.

II.4 *Výběr a množství vzorků listů a jehličí*

Na zkusné ploše se nesmějí kácet stromy, protože by to ovlivnilo metodu odběru vzorků listů a jehličí. Je důležité, aby se odebrané listy a jehličí vyvinuly na plném světle.

Vzorky listů a jehličí se odebírají z horní třetiny koruny, ale nikoli z úplně prvních přeslenů větví jehličnanů.

V případě dřevin s opadavými listy se vzorky odeberou z letošních listů nebo jehličí.

Pokud jde o dřeviny s neopadavými listy, jako vzorky se odebere jehličí nebo listy jak z nových letorostů, tak z předchozího roku (běžný rok + 1).

U všech druhů je třeba dbát na to, aby byly vzorky listů nebo jehličí již dospělé, zvláště v případě dřevin, které přirůstají několikrát v jednom roce (např. *Pinus Halepensis, Pseudotsuga menziesii, Eucalyptus sp. Quercus sp.*). V případě druhů *Larix sp.* a *Cedrus sp.* se vzorky odebírají z krátkých větviček z předchozího roku.

Obecně se odběr vzorků provádí tak, aby byly ve vzorníku zastoupeny všechny expozice. V případě potřeby lze odebírat vzorky různých expozic z každého stromu v souboru vzorníků. Na zvláštních místech, kde je viditelný vliv jedné expozice (např. příkré svahy nebo silné převládající větry) se odběr vzorků týká jen jediné expozice, a to vždy téže. V těchto případech je nezbytné tuto polohu zdokumentovat.

Pokud jde o analýzu hlavních prvků a Fe, Mn, Zn, Cu, doporučuje se použít množství 30 gramů čerstvých jehlic nebo listů na každou věkovou tříd, z níž se vzorky odebírají.

Každá země se může rozhodnout, že pro potřeby vlastních metod analýzy nebo z důvodu uchování vzorků pro budoucnost se odebere větší množství listového materiálu.

II.5 *Způsoby odběru vzorků*

Jelikož nelze stromy porážet, je možný jakýkoli vhodný způsob odběru vzorků, který přihlíží k jejich druhu a velikosti porostu atd., za předpokladu, že to nepovede ke kontaminaci vzorku, závažnému poškození stromů ani to nepředstavuje riziko pro pracovníky, kteří odběr vzorků provádějí.

II.6 *Předběžné zpracování před jejich odesláním do laboratoře k analýze*

Vzorky se odebírají nejméně z pěti stromů, které patří k hlavním dřevinám na zkusné ploše, přičemž těchto pět vzorků se skladuje samostatně v sáčcích; pro účely analýzy se smícháním stejného množství z každého z těchto pěti vzorků vytvoří vzorek složený (pokud je těchto pět stromů analyzováno samostatně, pro každý prvek se vypočítá střední hodnota).

Před jejich odesláním k laboratorní analýze je třeba věnovat velkou pozornost označení jednotlivých vzorků (les, číslo zkusné plochy, druh, stáří jehlic atd.). Označení se uvede na vnější straně sáčku (přímo na sáčku pomocí nesmazatelné barvy nebo na štítku připevněném na sáček).

II.7 *Ošetření před analýzou*

Pro účely intenzivního a trvalého dohledu na trvalých pozorovacích zkusných plochách sledování ročních přírůstků se zjišťuje množství 100 listů nebo 1 000 jehlic a množství přírůstků.

Není nutno odstraňovat řapíky listů, ale u složených listů se doporučuje oddělit malé lístky od osy, pokud to nebylo provedeno již v lese. Pro zabránění kontaminace vzorku se nesmějí používat plastové rukavice ošetřené práškem.

Není nezbytné systematicky vzorky omývat, ale v oblastech s vysokou úrovní znečištění ovzduší nebo v blízkosti moře se to doporučuje. Vzorky se perou ve vodě bez jakýchkoli přísad.

Teplota během sušení v sušičce po dobu minimálně 24 hodin nesmí překročit 80 °C. Jehlice se odstraňují z větviček se stejnou opatrností jako při oddělování lístků od jejich osy.

II.8 *Chemická analýza*

Zjišťuje se jen celková koncentrace prvků.

Jednotlivé státy mohou používat vlastní metody. Celkové koncentrace získané pomocí metod jednotlivých států však musejí být porovnány s koncentracemi ověřenými na normalizovaných referenčních vzorcích. Při inventarizaci listů se rozlišuje mezi povinnými a nepovinnými parametry (viz následující tabulka).

Povinné parametry	Nepovinné parametry
Dusík (N)	Zinek (Zn)
Síra (S)	Mangan (Mn)
Fosfor (P)	Železo (Fe)
Vápník (Ca)	Měď (Cu)
Hořčík (Mg)	Olovo (Pb)
Draslík (K)	Bor (B)

III. **Předávání údajů**

Členské státy používají při předávání údajů týkajících se jednotlivých zkusných ploch Komisi formáty uvedené ve formulářích 9, 10 a 11 v kapitole 14.

KAPITOLA 4

SPOLEČNÉ METODY MĚŘENÍ ZMĚN RŮSTU NA POZOROVACÍCH ZKUSNÝCH PLOCHÁCH ÚROVNĚ II

I. **Obecné poznámky**

Měření změn růstu v souladu s čl. 6 písm. a) se provádí na všech zkusných plochách v době vegetačního klidu. Referenčním obdobím pro první inventarizaci v souladu s nařízením (ES) č. 2152/2003 je období vegetačního klidu v zimě 2004/05 a opakuje se jednou za pět let.

Níže uvedená ustanovení vycházejí z technických doporučení expertní skupiny pro růst lesa Mezinárodního programu spolupráce Evropské hospodářské komise OSN pro posuzování a monitorování vlivu znečištění ovzduší na lesy (ICP Forests). Měření růstu se rozděluje na dvě části:

— periodická měření na parametrech stromů (povinné v pětiletých intervalech),

— analýza letokruhů pomocí přírůstkových vývrtů a kmenových disků (nepovinné).

Zde popsané metody nejsou vhodné pro makchii a vegetaci podobného typu.

Členské státy mohou kromě pravidelných měření na parametrech stromů provádět trvalé měření obvodu.

II. **Metody inventarizace**

II.1 *Datum měření*

Měření se provádí během období vegetačního klidu.

II.2 *Výběr vzorníků*

V zásadě se monitorují všechny stromy na celé ploše. Pokud je na zkusné ploše velký počet stromů (např. husté porosty), lze pro posuzování stromů vymezit podplochu. V tomto případě se monitorují stromy na podploše. Velikost podplochy při inventarizaci musí být dostatečná, aby bylo možno učinit spolehlivé odhady růstu porostu za celé období měření. Je třeba stanovit a ohlásit přesnou velikost podplochy.

Čísly se označují všechny stromy, jejichž průměr přes kůru činí alespoň 5 cm.

II.3 *Obecné údaje*

Shromažďují se tyto údaje:

— číslo zkusné plochy,

— datum odběru vzorků a analýzy,

— číslo stromu.

II.4 *Měřené parametry*

	Povinné parametry	Nepovinné parametry
Periodická měření	Dřevina	Kůra
	Průměr ve výši hrudi (DBH)	Výška stromu (u všech stromů)
	Výška stromu	Výška koruny (u všech stromů)
	Výška k základně koruny u podvzorku stromů na zkusné ploše	Šířka koruny
	Údaje o provádění lesních prací	Odhady objemu
Analýza letokruhů		Šířka letokruhů
		Popis vývoje průměru stromu pod kůrou v pětiletých intervalech
		Výpočetní základna a odhad objemu

III. **Předávání údajů**

Členské státy používají při předávání údajů týkajících se jednotlivých zkusných ploch Komisi formuláře 12 až 16 v kapitole 14.

KAPITOLA 5

SPOLEČNÉ METODY MĚŘENÍ DEPOZICE NA POZOROVACÍCH ZKUSNÝCH PLOCHÁCH ÚROVNĚ II

I. **Obecné poznámky**

Měření depozice v souladu s čl. 6 písm. b) se provádí nejméně na 10 % zkusných ploch úrovně II.

Níže uvedená ustanovení vycházejí z technických doporučení expertní skupiny pro depozice Mezinárodního programu spolupráce Evropské hospodářské komise OSN pro posuzování a monitorování vlivu znečištění ovzduší na lesy (ICP Forests).

II. **Metody monitorování**

Jednotlivé zkusné plochy depozice musí být podrobně popsány. Některé údaje jsou již součástí popisu lesních monitorovacích ploch (zeměpisná délka, zeměpisná šířka, nadmořská výška, vystavení, dřeviny atd.). Další údaje je třeba zdokumentovat se zvláštním ohledem na stav depozic (vystavení místním zdrojům emisí a místní využití půdy, umístění vzhledem ke kraji lesa atd.). Pro interpretaci a pochopení procesů depozice jsou užitečné informace o činitelích, jako je nerovnost zápoje, index plochy listů atd.

II.1 *Monitorování průniku srážek zápojem*

Monitorování depozic musí být specifické pro dané stanoviště. Měření se provádějí tak, aby prostorově pokrývala celou zemi, pokud je to nutné, na všech zkusných plochách úrovně II. Měření depozice průniku srážek zápojem se provádí na vlastní zkusné ploše. Není-li to možné, provádí se měření blízko zkusné plochy a ve stejném porostu. Měření nesmějí za žádných okolností ovlivňovat měření půdy a vegetace. Je třeba vyvarovat se jakéhokoli poškození lesní zkusné plochy.

II.2 *Monitorování na volné ploše v lese*

V lokalitě v blízkosti skutečné zkusné plochy (do vzdálenosti 2 km) se umístí kolektory mokré a/nebo objemové depozice. Lokalita se zvolí tak, aby okolní objekty nebyly blíže, než kolik činí dvojnásobek jejich výšky.

II.3 *Monitorování znečištění ovzduší*

Měření znečištění ovzduší musí být specifické pro daná stanoviště, ale z praktických důvodů nebo kvůli koordinaci s jinými projekty je lze uskutečnit v určité vzdálenosti. Místo měření nesmí být ovlivněno místními zdroji emisí.

II.4 *Období měření*

Měření se provádí jednou za čtyři týdny, týdně nebo v intervalech, které závisejí hlavně na klimatických podmínkách dané zkusné plochy.

Je-li během roku nutné používat různé intervaly měření (např. týdenní v létě a měsíční v zimě), vyznačí se to jako dva různé intervaly monitorování a výsledky se oznamují zvlášť. V rámci jednoho monitorovacího období je délka období měření konstantní. Pro monitorování pod lesním zápojem i pro monitorování na volné ploše se použije stejné období měření.

II.5 *Odběr vzorků, nakládání se vzorky*

Na shromažďování vzorků se použijí čisté měřicí přístroje a nádoby. K omývání zařízení se používá deionizovaná voda. Je důležité, aby nádoby byly během odběru vzorků a jejich přepravy uloženy v temnu a v chladu. Za slunečného a teplého počasí lze k zamezení růstu řas přidávat konzervační prostředek. V tomto případě by se měly používat jen takové konzervační látky, které nemají vliv na analýzu podstatných iontů.

II.6 *Předběžná úprava vzorků, přeprava a skladování*

Musí být stanoven objem každého odebraného vzorku z jednotlivých průniků srážek zápojem, stoků srážek po kmeni nebo kolektorech na volných plochách. Vzorky lze analyzovat samostatně nebo je lze sdružovat se vzorky odebranými na téže ploše a v témže intervalu. Vzorky podkorunových srážek, vody stékající po kmenech nebo z otevřených ploch se analyzují samostatně. Vzorky z měření stoku srážek po kmeni lze sdružovat jen v případě stromů stejného druhu a podobné velikosti a dominance.

Vzorky z krátkých období lze analyzovat tak, jak jsou, nebo je lze před analýzou přidávat do měsíčních vzorků. Pokud dochází ke směšování vzorků, měly by být smíšeny v poměru k celkovému objemu vzorků.

Vzorky se přepravují do laboratoře co nejdříve (pokud možno v chladicích boxech) a až do provedení analýzy se ukládají v chladu (4 °C) a v temnu.

II.7 *Obecné údaje*

Shromažďují se tyto údaje:

— číslo zkusné plochy,

— kód zařízení na odběr vzorků,

— první den monitorovacího období,

— poslední den monitorovacího období,

— počet (stejných) období měření v monitorovacím období.

Lze shromažďovat i další nepovinné údaje, pokud je to užitečné pro interpretaci výsledků, např. nerovnost zápoje, index plochy listů atd.

II.8 *Chemická analýza*

V této tabulce jsou uvedeny povinné a nepovinné parametry analyzovaných vzorků objemových depozic, průniku srážek zápojem, stoku srážek po kmeni a mlhy:

Druh vzorku	Povinné parametry	Nepovinné parametry
Objemové depozice, průnik srážek zápojem, stok srážek po kmeni	Množství srážek	
	pH a vodivost při teplotě 25 °C	
	Na, K, Mg, Ca, NH_4	Al, Mn, Fe, a další těžké kovy, např. Cu, Zn, Hg, Pb, Cd, Co, Mo
	Cl, NO_3 SO_4	Celkový P, PO_4
	Celková alkaličnost. Povinný parametr pro jednotlivá zařízení na odběr vzorků, pokud pH >5	
	DOC, celkový N (Celkový N není povinný parametr pro objemové depozice, ale velmi se doporučuje)	Celkový S, HCO_3 HCO_3 lze získat výpočtem (z pH, celkové alkaličnosti, teploty a iontové intenzity) nebo měřením
Mlha, zmrzlá mlha (jinovatka)		pH, vodivost
		Na, K, Mg, Ca, NH_4
		Cl, NO_3, SO_4, celkový P
		Alkaličnost
		Al, Mn, Fe, a další těžké kovy, např. Cu, Zn, Hg, Pb, Cd, Co, Mo

DOC = rozpuštěný organický uhlík (dissolved organic carbon) a celkový N = celkový dusík.

III. **Předávání údajů**

Členské státy používají při předávání údajů týkajících se jednotlivých zkusných ploch Komisi formuláře 17 až 19 uvedené v kapitole 14.

KAPITOLA 6

SPOLEČNÉ METODY METEOROLOGICKÝCH MĚŘENÍ NA ZKUSNÝCH PLOCHÁCH ÚROVNĚ II

I. **Obecné poznámky**

Meteorologická měření v souladu s čl. 6 písm. b) se provádějí nejméně na 10 % zkusných ploch. Níže uvedená ustanovení vycházejí z technických doporučení expertní skupiny pro meteorologii a fenologii Mezinárodního programu spolupráce Evropské hospodářské komise OSN pro posuzování a monitorování vlivu znečištění ovzduší na lesy (ICP Forests).

II. **Metody inventarizace**

II.1 *Umístění zařízení na odběr vzorků*

Měření se musí uskutečňovat uvnitř příslušné lesní plochy, aby odráželo specifické klimatické podmínky lesních porostů. Obecně řečeno lze měření (kromě měření teploty půdy, vlhkosti půdy a srážek v porostu) uskutečňovat buď nad zápojem lesního porostu na zkusné ploše, nebo na stanovišti na otevřené ploše uvnitř zalesněné oblasti v těsné blízkosti porostu zkusné plochy (obvykle max. do vzdálenosti 2 km). Vzdálenost bodu měření na stanovišti na otevřené ploše k okolnímu porostu nebo jiným překážkám musí činit nejméně dvojnásobek výšky dospělého stromu/překážky. Měření teploty půdy, vlhkosti půdy a srážek v porostu se provádí v porostu na stálé pozorovací zkusné ploše.

Kdykoli je to možné, používá se i kombinace se zařízením na odběr depozic. Aby se zabránilo poškození kořenů a stavu půdy, zařízení se umístí tak, aby se ho dalo dosáhnout a udržovat jej, aniž by bylo nutno procházet přes zkusnou plochu.

II.2 *Metody měření skutečné meteorologické situace na zkusné ploše nebo v její blízkosti*

Počasí se průběžně monitoruje prostřednictvím meteorologické stanice vybudované na otevřeném prostranství poblíž zkusné plochy nebo věže umístěné v porostu v blízkosti zkusné plochy. Technické vybavení, čidla a jejich umístění musí odpovídat mezinárodním meteorologickým normám. Je třeba získávat tyto proměnné údaje.

Povinné	Nepovinné
Srážky	Ultrafialové záření
Teplota vzduchu	Teplota půdy
Vlhkost vzduchu	Vlhkost půdy
Rychlost větru	(maticový potenciál, obsah vody)
Směr větru	Srážky v porostu (množství propadu srážek zápojem a stok srážek po kmeni)
Sluneční záření	

II.3 *Shromažďování, seskupení, ukládání a předkládání údajů*

Údaje se před předáním seskupí do denních hodnot (součet nebo průměr, minimální i maximální hodnoty).

O zkusných plochách se shromažďují a předkládají tyto údaje:

— země,

— číslo zkusné plochy,

— přesný popis použitého zařízení,

— poloha plochy (zeměpisná délka, zeměpisná šířka, nadmořská výška) a zařízení (ve vztahu k ploše),

— počáteční a konečné datum měření,

— četnost (počet období).

SEZNAM PARAMETRŮ

Parametr	Jednotka	Průměr	Součet	Minimum	Maximum	Poznámky
Srážky	(mm)		*			Srážky celkem (včetně sněhových atd.)
Teplota vzduchu	(°C)	*		*	*	
Relativní vlhkost	(%)					
Rychlost větru	(m/s)	*			*	
Směr větru	(°)	*				Převládající směr větru
Sluneční záření	(W/m^2)	*				
Ultrafialové záření	(W/m^2)	*				
Teplota půdy	(°C)	*		*	*	
Vlhkost půdy: (maticový potenciál v půdě)	(hPa)					
Vlhkost půdy: obsah vody v půdě	(% objemových)	*		*	*	
Srážky v porostu (propad a stok srážek po kmeni)	(mm)		*			
Ostatní						Bude popsáno v průvodní zprávě

* = k předložení.

III. **Předávání údajů**

Členské státy používají při předávání údajů týkajících se jednotlivých zkusných ploch Komisi formáty uvedené ve formulářích 20 až 23 v kapitole 14.

KAPITOLA 7

SPOLEČNÉ METODY MONITOROVÁNÍ PŮDNÍHO ROZTOKU NA ZKUSNÝCH PLOCHÁCH ÚROVNĚ II

I. **Obecné poznámky**

Monitorování půdního roztoku v souladu s čl. 6 písm. b) se provádí nejméně na 10 % zkusných ploch úrovně II.

Níže uvedená ustanovení vycházejí z technických doporučení expertní skupiny pro půdu Mezinárodního programu spolupráce Evropské hospodářské komise OSN pro posuzování a monitorování vlivu znečištění ovzduší na lesy (ICP Forests).

II. **Metody inventarizace**

II.1 *Volba umístění zařízení na odběr vzorků*

Zařízení na odběr vzorků půdního roztoku se umístí v blízkosti míst, kde se provádí posouzení stavu koruny. Lysimetry lze rozmisťovat náhodně nebo systematicky po celé ploše, i když jejich rozmístění může být limitováno kameny nebo kmeny (není stanovena vzdálenost od stromů). Vzhledem k jejich vlivu na půdu se ve střední části zkusné plochy, kde se monitorují parametry stromů, neumisťují lysimetry s nulovou tenzí. Z praktických důvodů lze využívat reprezentativní podplochy. Lysimetry, které již byly nainstalovány, mohou být používány i nadále, ale jejich nové umístění by mělo odpovídat výše uvedenému návrhu.

II.2 *Hloubka odběru vzorků*

Lysimetry se umísťují v pevně dané hloubce, ale je možná i instalace vodorovná.

— kolektory půdního roztoku

Pokud je to vhodné, umísťují se lysimetry nejméně ve dvou hloubkách, tj. v kořenovém prostoru (doporučená hloubka činí 10 až 20 cm), aby se získaly údaje o koncentraci živin a toxických prvků v blízkosti jemných kořínků (1. cíl), a pod kořenovým prostorem (doporučená hloubka činí 40 až 80 cm), aby bylo možno odhadnout výslednou hodnotu prvků (2. cíl). Třetí lysimetr lze umístit přímo pod vrstvu humusu.

II.3 *Četnost odběru vzorků*

Na zkusných plochách, kde probíhají jiné intenzivní monitorovací programy, např. měření depozice a meteorologická měření, se odebírají vzorky půdního roztoku jednou nebo dvakrát za měsíc. Odběr vzorků se provádí v témže měsíci v roce.

II.4 *Přeprava, ukládání a příprava*

Vzorky musí být přepravovány a ukládány tak, aby se minimalizovaly chemické změny.

U vzorků půdního roztoku uložených v chladném (4 °C) a temném místě v lysimetru se sníží jeho biologická aktivita. V řadě případů, a zvláště během chladnějších období stačí uchovávat láhev v temnu. Mohou se používat organické a anorganické konzervační látky, ale ty by mohly ovlivnit analýzu. V zájmu snížení případných změn vzorků by měly být půdní roztoky odebrány co nejdříve po jejich nasátí.

Postupy přepravy a skladování (včetně čekací doby) se musí oznamovat. Pokud to připadá v úvahu, podrobně se hlásí se i nedostatky a odchylky od těchto postupů.

Při zjišťování stopových kovů se poměrná část vzorku dopraví do laboratoře v lahvi vymyté kyselinou.

Po odběru vzorků půdy musí být vzorky uloženy v chladu v plastických nebo polyethylenových sáčcích a skladovány při teplotě 4 °C až do odstředění nebo do přípravy saturačního výtažku. Odstředění nebo extrakce se musí uskutečnit téhož dne (do 18–30 hodin) jako odběr vzorků půdy.

II.5 *Obecné údaje*

Shromažďují se tyto údaje:

— země,

— číslo zkusné plochy,

— informace o vzorkovači (typ, hloubka),

— první den monitorovacího období,

— poslední den monitorovacího období,

— počet (stejných) období měření v období sledování.

II.6 *Metody analýzy*

Při inventarizaci monitorování lesního půdního roztoku se rozlišují povinné a nepovinné parametry (viz následující tabulka).

SEZNAM PARAMETRŮ

Parametr	Jednotka	Povinný/nepovinný
Vodivost	µS/cm	nepov.
pH		pov.
Alkaličnost	µmolc/l	nepov. (při pH > 5)
DOC	mg/l	pov.
Sodík (Na)	mg/l	nepov ([1])
Draslík (K)	mg/l	pov.
Vápník (Ca)	mg/l	pov.
Hořčík (Mg)	mg/l	pov.
Hliník (celkový)	mg/l	pov. (při pH < 5)
Hliník (nestálý)	mg/l	nepov.
Železo (Fe)	mg/l	nepov.
Mangan (Mn)	mg/l	nepov.
Celkový fosfor (P)	mg/l	nepov.
NO_3-N	mg/l	pov.
SO_4-S	mg/l	pov.
NH_4-N	mg/l	nepov ([2])
Chlor (Cl)	mg/l	nepov ([1])
Chrom (Cr)	µg/l	nepov.
Nikl (Ni)	µg/l	nepov.
Zinek (Zn)	µg/l	nepov ([3])
Měď (Cu)	µg/l	nepov ([3])
Olovo (Pb)	µg/l	nepov.
Kadmium (Cd)	µg/l	nepov.
Křemík (Si)	mg/l	nepov.

pov. = povinný nepov. = nepovinný

([1]) Měření se doporučuje, je-li vypočítána acidobasická bilance.

([2]) Měření NH_4 se doporučuje v oblastech s vysokou hodnotou depozic NH_x (více než 20 kg NH_x na 1 ha za rok).

([3]) Doporučeno, jedná se o nevýznamné živiny. Členské státy mnohou analyzovat více, všechny nebo méně nepovinných parametrů.

III. **Předávání údajů**

Členské státy používají při předávání údajů týkajících se jednotlivých zkusných ploch Komisi formáty uvedené ve formulářích 24, 25 a 26 v kapitole 14.

KAPITOLA 8

SPOLEČNÉ METODY POSOUZENÍ PŘÍZEMNÍ VEGETACE NA ZKUSNÝCH PLOCHÁCH ÚROVNĚ II

I. **Obecné poznámky**

Inventarizace přízemní vegetace v souladu s čl. 6 písm. b) se provádí nejméně na 10 % ploch úrovně II.

Níže uvedená ustanovení vycházejí z technických doporučení expertní skupiny pro podmínky přízemní vegetace Mezinárodního programu spolupráce Evropské hospodářské komise OSN pro posuzování a monitorování vlivu znečištění ovzduší na lesy (ICP Forests).

II. **Metody inventarizace**

II.1 *Koncepce odběru vzorků*

Lze použít dvě různé koncepce odběru vzorků, které vedou buď ke kvalitativnější, nebo ke kvantitativnější charakterizaci:

— v prvním případě se posuzuje dynamika pomocí monitorování změn ve složení druhů na velkém území, při použití vzorkovacích jednotek přesahujících plochu 100 m^2, s nízkou až střední přesností odhadu změn pokryvu u každého tohoto druhu,

— v druhém případě se studium soustředí na dynamiku populace (expanzi nebo regresi) na menším území. Pro přesnější odhad pokryvu druhy se používají malé vzorkovací jednotky (obvykle menší než 10 m^2).

Oblast zvolená pro posouzení vegetace musí být reprezentativní pro zkusnou plochu, aby bylo možné srovnání s ostatními parametry zaznamenanými na téže ploše. V zájmu zajištění statistického opakování se použije několik vzorkovacích jednotek.

V souladu s fytosociologickou praxí je minimálním požadavkem mapovat druhy na zkusné ploše. V zájmu srovnatelnosti výsledků mezi státy se povinně používá společná oblast odběru vzorků (Common Sampling Area – CSA) o velikosti 400 m^2, která je reprezentativní, pokud jde o přízemní vegetaci zkusné plochy úrovně II. Tuto oblast lze získat jako součet menších podploch v rámci zkusné plochy úrovně II. Údaje se předkládají pro celou CSA, nikoli pro podplochy (souhrnné údaje). Členské státy uloží výsledky týkající se jednotlivých podploch ve svých vnitrostátních databázích.

Státy si mohou samy zvolit počet a tvar vzorkovacích jednotek.

Pokud vzorkovací jednotky spolu nesousedí, musí být umístěny co nejdále od sebe v rámci zkusné plochy úrovně II nebo do její nárazníkové zóny, aby se minimalizovala prostorová korelace mezi jednotlivými vzorkovacími jednotkami v rámci zkusné plochy. Také je třeba vyloučit významné rozdíly v jakékoli míře výběru vzorků (balvany a útesy, pěšinky a cesty, ohniště, potoky a rybníky, příkopy a kanály a rašeliniště).

Pro vzorkovací jednotky je třeba vytvořit jednotný systém značení.

II.2 *Obecné údaje*

Shromažďují se tyto obecné údaje:

— země,

— číslo zkusné plochy,

— datum odběru vzorků a analýzy,

— oplocení,

— celková oblast, z níž byly vzorky odebrány,

— informace o úrovni (krytu) veškeré přízemní vegetace, o úrovni (krytu a průměrné výšce) keřů a bylin a o úrovni (krytu) mechu.

II.3 *Měření druhové hojnosti nebo souvislosti*

Členské státy mohou při posouzení používat vlastní stupnice, pokud je lze přímo převádět na procentní pokryv v rozmezí 0,01 % (velmi řídký) až 100 % (úplný porost).

II.4 *Druhy*

V úvahu se vezmou veškeré jevnosnubné rostliny, vaskulární tajnosnubné rostliny, pozemní mechorosty a lišejníky. Seznam těchto druhů musí být úplný. Druhy, které nerostou na zemi, a houby lze uvést dodatečně, ale v ideálním případě by jim mělo být věnováno samostatné šetření. Neznámé druhy je třeba takto uvést, a pokud není jejich výskyt ve vzorkovacích jednotkách jen velmi řídký, měl by od nich být odebrán vzorek a uschován v herbáři pro následné určení.

Druhy, které se vyskytují jen na zvláštních místech (např. na kamenech, pahýlech stromů, pěšinkách a cestičkách, na odumřelých stromech atd.) je třeba uvést samostatně.

II.5 *Četnost a doba posuzování*

Každých pět let je nutno provést studii vegetace alespoň na 10 % zkusných ploch. V případě sezónního komplexního složení vegetace bude případně nutné druhé posouzení v průběhu roku, aby bylo možno ohodnotit celý porost vegetací. Následné posouzení přízemní vegetace se uskuteční přibližně v téže roční době.

II.6 *Analýza*

Provede se shrnutí posouzení vzorkovacích jednotek na úrovni zkusné plochy.

III. **Předávání údajů**

Členské státy používají při předávání údajů týkajících se výsledků posouzení přízemní vegetace Komisi formáty uvedené ve formulářích 27 a 28 v kapitole 14.

KAPITOLA 9

SPOLEČNÉ METODY POSOUZENÍ PROCESU OPADU NA ZKUSNÝCH PLOCHÁCH ÚROVNĚ II

I. **Obecné poznámky**

Monitorování opadu v souladu s čl. 6 písm. c) se provádí nepovinně na zkusných plochách úrovně II počínaje rokem 2005. Při monitorování opadu se použijí následující ustanovení.

Tato ustanovení vycházejí z technických doporučení pracovní skupiny *ad hoc* pro opad Mezinárodního programu spolupráce Evropské hospodářské komise OSN pro posuzování a monitorování vlivu znečištění ovzduší na lesy (ICP Forests).

II. **Metody inventarizace**

II.1 *Odběr vzorků*

Pro všechny účely posuzování opadu se doporučuje, aby plán odběru vzorků ze zkusných ploch zahrnoval širokou škálu půd, klimatu a struktury porostu daných druhů.

Posuzování opadu se uskuteční jen na pozorovacích zkusných plochách úrovně II, kde současně probíhá intenzivní monitorování meteorologických podmínek, depozic, půdní vody a fenologie.

II.2 *Umístění a počet kolektorů pro zachycování opadu*

Kolektory pro zachycování opadu se umístí tak, aby to umožňovalo srovnání s výsledky týkajícími se depozic a půdní vody. Kolektory jsou upevněné a mohou být umístěny namátkově nebo systematicky, např. v pravidelných rozestupech a v dostatečném počtu, aby pokrývaly celou plochu a nejen dominantní druhy stromů.

Kolektory pro zachycování opadu by měly být rozmístěny po celé ploše. Vzorky opadu se odebírají nejméně z 10 kolektorů na zkusnou plochu nebo až z 20 kolektorů v závislosti na velikosti zkusné plochy a na druzích stromů, jichž se posouzení týká.

Státy mohou rozhodnout, jaký druh kolektorů pro monitorování opadu použijí.

II.3 *Četnost odběru vzorků*

Opad se sbírá alespoň jednou měsíčně a v případě velkého opadu i dvakrát měsíčně. Vzorky mohou být pro chemickou analýzu sdružovány do pravidelných vzorků. V oblastech, kde je v zimě sníh a mráz, a v odlehlých oblastech asi bude nutné nechat kolektory přes zimu v lese. Opad pak lze sbírat jednou před začátkem zimního období a jednou poté, až sníh roztaje, protože mráz zpomaluje odvodňování a rozklad opadu.

II.4 *Parametry a analýza*

Posouzení opadu rozlišuje povinné a nepovinné parametry (viz následující tabulka).

SEZNAM PARAMETRŮ

Povinné parametry	Nepovinné parametry
Ca, K, Mg, C, N, P, S	Na, Zn, Mn, Fe, Cu, Pb, Al, B

Pro chemickou analýzu se vzorky opadu suší na konstantní hmotnost v peci při maximální teplotě 80 °C, lépe však 65 °C. Po tomto sušení se při 105 °C určí objem 100 listů nebo 1 000 jehlic. Když je známo procento vlhkosti v dílčích vzorcích, lze převést celkové množství každého zlomku na sušenou hmotnost při 80 °C. Vzorky sušené při maximální teplotě 80 °C se rozdrtí na homogenní prášek. Chemická analýza opadu probíhá podobně jako chemická analýza listů. Výsledky chemické analýzy opadu se uvádějí při teplotě 80 °C, podobně jako hmota opadu.

III. **Předávání údajů**

Členské státy používají při předávání údajů týkajících se jednotlivých zkusných ploch Komisi formáty uvedené ve formulářích 29, 30 a 31 kapitole 14.

KAPITOLA 10

SPOLEČNÉ METODY POSOUZENÍ KVALITY VNĚJŠÍHO OVZDUŠÍ NA ZKUSNÝCH PLOCHÁCH ÚROVNĚ II

I. **Obecné poznámky**

Posouzení kvality vnějšího ovzduší se provádí na základě nepovinných parametrů na zkusných plochách úrovně II. Při posouzení kvality vnějšího ovzduší se použijí následující ustanovení.

Tato ustanovení vycházejí z technických doporučení pracovní skupiny pro kvalitu vnějšího ovzduší Mezinárodního programu spolupráce Evropské hospodářské komise OSN pro posuzování a monitorování vlivu znečištění ovzduší na lesy (ICP Forests).

II. **Volba metody a zařízení**

Na místech, kde dosud neprobíhá monitorování hlavních zdrojů znečištění ovzduší pomocí aktivního zařízení na odběr vzorků, se použije metoda pasivního odběru vzorků.

Jednotlivé země si mohou zvolit, jaký druh zařízení pro pasivní odběr vzorků budou používat. Je však třeba prokázat, že zařízení na odběr vzorků i použitý postup odpovídají měření uskutečněným pomocí referenční metody (aktivní zařízení na odběr vzorků).

III. **Období měření**

Odběr vzorků se provádí pokud možno nejméně jednou za dva týdny. Na odlehlých místech lze období měření podle potřeby prodloužit na čtyři týdny a na místech s vysokým znečištěním zkrátit na jeden týden. Měření ozonu se v případě opadavých druhů provádí jen v období, kdy mají listy, ale v případě ostatních znečišťujících látek se provádí i po zbytek roku.

IV. **Výběr zkusných ploch a jejich umístění**

Monitorování kvality vnějšího ovzduší je specifické pro konkrétní stanoviště a provádí se na zkusných plochách, kde jsou k dispozici i meteorologické údaje a údaje o depozicích. Měla by být vybrána místa s proměnným rizikem, tj. kde se vedle několika pozaďových stanic očekává vysoké riziko.

Koncentrace znečištění ovzduší se měří v blízkosti lesa, nikoli však v lese, na místě, které je pro plochu reprezentativní. Monitorování lze provádět na otevřené ploše, pokud možno tam, kde jsou umístěna i zařízení na odběr vzorků pro mokré depozice a meteorologické zařízení.

V. **Parametry**

Následující parametry jsou součástí nepovinných parametrů monitorování kvality vnějšího ovzduší.

Složka	Parametry	Poznámka
Plynné složky	O_3, SO_2, NO_2, NO, HNO_3, HNO_2, NH_3, VOC	Pokud jde o přímý účinek na vegetaci, nejdůležitější znečišťující látkou ve většině evropských oblastí je ozon.
Částicové složky	SO_4^{2-}, NO_3^-, NH_4^+, základní kationty	Při výpočtu suché depozice částicových složek by měla být měření pokud možno prováděna s ohledem na rozložení velikostí částic.

	O_3	NH_3	NO_2	SO_2
Průměrná koncentrace	X	X	X	X
Max (*) koncentrace	X	X	X	X
Index ozonu AOT 40 (*)	X			

(*) Jen v případě aktivního odběru vzorků.

VI. **Předávání údajů**

Členské státy používají při předávání údajů týkajících se jednotlivých zkusných ploch Komisi formáty uvedené ve formulářích 32, 33 a 34 v kapitole 14.

KAPITOLA 11

SPOLEČNÉ METODY POSOUZENÍ VIDITELNÉHO POŠKOZENÍ VEGETACE OZONEM NA ZKUSNÝCH PLOCHÁCH ÚROVNĚ II

I. **Obecné poznámky**

Posouzení poškození vegetace ozonem v souladu s čl. 6 písm. c) se provádí na základě nepovinných parametrů na zkusných plochách úrovně II. Při posuzování poškození vegetace ozonem se použijí následující ustanovení.

Tato ustanovení vycházejí z technických doporučení pracovní skupiny pro kvalitu vnějšího ovzduší Mezinárodního programu spolupráce Evropské hospodářské komise OSN pro posuzování a monitorování vlivu znečištění ovzduší na lesy (ICP Forests). (Odkazuje se na příslušnou kapitolu příručky, kterou zpracovala tato pracovní skupina a kde jsou obsaženy další informace.)

II. **Rozsah**

Posouzení těchto příznaků viditelného poškození vegetace ozonem probíhá přednostně na zkusných plochách, kde se provádí pasivní odběr vzorků ozonu.

III. **Posouzení a hodnocení**

III.1 *Posouzení na zkusných plochách úrovně II*

Posouzení viditelného poškození hlavních druhů stromů ozonem na zkusných plochách intenzivního monitorování se provádí přinejmenším na větvích pěti stejných stromů, z nichž se prováděl odběr vzorků listů pro chemickou analýzu.

Vzorky ke zjištění poškození listí by se měly sbírat jednou za dva roky z horní části koruny vystavené slunečnímu světlu.

Doporučuje se každoroční posouzení; není však povinné.

III.2 *Posouzení na místech odběru vzorků vystavených světlu (Light Exposed Sampling Site, LESS)*

Místa odběru vzorků vystavená světlu (dále jen „LESS“) se vymezí blízko místa, kde je umístěno pasivní zařízení na odběr vzorků ozonu. Cílem posouzení v rámci LESS je odhad poškození listů vegetace ozonem na krajích lesa vystavených světlu v nejbližším sousedství zařízení na měření ozonu v maximálním poloměru 500 m. Doporučený způsob odběru vzorků je náhodný výběrový plán v souladu s přílohou I příslušné kapitoly příručky, kterou zpracovala pracovní skupina a kde jsou k dispozici další údaje.

Posouzení se provede na stromech, keřích, popínavých a víceletých bylinách (jednoleté byliny nejsou povinné).

Z posouzení jsou vyloučeny jen jednoděložné rostliny.

III.3 *Období hodnocení*

Zjišťování a kvantifikace viditelného poškození vegetace ozonem na zkusných plochách úrovně II se uskutečňuje: pro jehličnany od října do února a pro listnaté dřeviny od července do začátku září.

Zjišťování viditelného poškození vegetace ozonem u stromů, keřů a bylin v rámci LESS a u přízemní vegetace na zkusných plochách intenzivního monitorování (nepovinné parametry), se obvykle provádí nejméně jednou koncem léta (a počátkem léta, je-li to možné) před začátkem přirozené změny zbarvení listů a ještě než stárnutí a/nebo sucho způsobí opad listí.

III.4 *Hodnocení hlavních druhů listnatých dřevin*

Pokud jde o hlavní druhy stromů, prořeže se pět větví (co nejmenších, ale aby na nich byly listy ve všech etapách zralosti) z každého stromu z horní třetiny koruny vystavené slunci, společně s pololetním odběrem vzorků listů pro chemickou analýzu jehličí a listí, případně v souladu s místními fenologickými příznaky. Bezprostředně po odběru se prozkoumá reprezentativní počet listů z každé větvičky (tj. v případě *Fagus sylvatica* asi 30 listů) za nejlepších světelných podmínek a oboduje se přítomnost poškození ozonem (ano/ne).

Body	Procento, definice
0	Žádné poškození, žádný list není poškozen.
1	Příznaky poškození ozonem vykazuje 1 %–5 % listů.
2	Příznaky poškození ozonem vykazuje 6 %–50 % listů.
3	Příznaky poškození ozonem vykazuje 51 %–100 % listů.

III.5 *Hodnocení hlavních druhů jehličnanů*

Po provedení odběru vzorků listů se vyřeže několik větví z každého stromu (pět co nejmenších větví, kde jsou ale alespoň letošní jehlice (jehlice C) a loňské jehlice (jehlice C+1)) z horní třetiny koruny vystavené slunci. Není-li tato část stromu přístupná, použije se část větví sebraných pro účely analýzy listí.

Oboduje se chlorotická skvrnitost pro každou třídu zralosti jehlic (od běžného roku (C) až po tříleté jehlice (C+2)) jako procento celkové postižené plochy pomocí zjištění všech jehlic jedné ze tříd zralosti, které tvoří povrch, a následně se podle tohoto procenta přiřadí odpovídající body (třídy) v souladu s touto tabulkou.

Body	Definice
0	Není zjištěno žádné poškození.
1	Postiženo je 1 %–5 % povrchu.
2	Postiženo je 6 %–50 % povrchu.
3	Postiženo je 51 %–100 % povrchu.

Počet bodů se stanoví podle třídy; stromy (a druhy) budou proto mít samostatné počty bodů za jehlice věkových tříd C, C+1, C+2 atd. Konečný počet bodů pro jednotlivý strom bude odpovídat průměrnému procentu poškození dané roční třídy jehlic stromu (to se získá zprůměrováním procent poškození jednotlivých přeslenů jehlic dané věkové třídy stromu); konečný počet pro zkusnou plochu bude analogicky odpovídat průměru procent poškození všech vzorníků.

III.6 *Zjišťování viditelného poškození ozonem (malých) stromů, keřů a trvalých druhů v rámci LESS a (nepovinně) přízemní vegetace na zkusných plochách úrovně II*

Pro účely posouzení příznaků malých stromů, keřů a bylin v rámci LESS a přízemní vegetace (nepovinně) na zkusných plochách úrovně II se pro každou z náhodně vybraných vzorkovacích prostorových jednotek vyžadují tyto údaje:

— vědecký název a kód existujících (malých) stromů, keřů a bylin s uvedením, zda vykazují nějaké příznaky,

— stromy a keře se zkoumají samostatně, popínavé rostliny a byliny jako populace,

— odhady se tedy soustřeďují na četnost, průměrné hodnoty a celkové hodnoty:

  — četnost kvadrátů včetně rostlin s příznaky (procento postižené vegetace na okraji lesa),

  — četnost druhů s příznaky (procento druhů s příznaky v poměru k celkovému počtu druhů na okraji lesa),

  — průměrný počet druhů s příznaky,

  — celkový počet druhů s příznaky,

  — odhady by měly být oznamovány v intervalu spolehlivosti se stupněm pravděpodobnosti 95 %.

Podmínky vlhkosti půdy se zaznamenávají v rámci LESS a na nepovinných podplochách. V souladu s technickým doporučením pracovní skupiny pro kvalitu vnějšího ovzduší je třeba zajistit vzorky a zobrazení jednotlivých poškození.

IV. **Předávání údajů**

Členské státy používají při předávání údajů týkajících se jednotlivých zkusných ploch Komisi formáty uvedené ve formulářích 35, 36 a 37 v kapitole 14.

KAPITOLA 12

SPOLEČNÉ METODY FENOLOGICKÉHO POZOROVÁNÍ NA ZKUSNÝCH PLOCHÁCH ÚROVNĚ II

I. **Obecné poznámky**

Fenologické posouzení v souladu s čl. 6 písm. c) se provádí na základě nepovinných parametrů na zkusných plochách úrovně II. Při fenologickém posuzování se použijí následující ustanovení.

Tato ustanovení vycházejí z technických doporučení expertní skupiny pro meteorologii a pro fenologii Mezinárodního programu spolupráce Evropské hospodářské komise OSN pro posuzování a monitorování vlivu znečištění ovzduší na lesy (ICP Forests). (Odkazuje se na příslušnou kapitolu příručky, kterou zpracovala tato expertní skupina a kde jsou obsaženy další informace.)

II. **Rozsah**

Zběžná kontrola zkusné plochy a nárazníkové zóny se provádí jen na zkusných plochách úrovně II, kde se provádí meteorologické pozorování a měření míry depozice a opadu.

III. **Pozorování a evidence na úrovni zkusné plochy**

Další pozaďové informace o ekologických procesech na zkusné ploše a dále i systém včasného varování ohledně událostí, které mají vliv na stav stromů, lze získat pomocí evidence nejobvyklejších účinků biotických a abiotických (škodlivých) vlivů a fenologických jevů. To má zvláštní význam pro posouzení údajů o úrovni II na vnitrostátní úrovni.

Pozorování a evidence by měly být jednoduché a snadné a měly by se omezit na:

— výskyt rašení, změny zbarvení a opad listí/jehličí,

— biotické poškození (škůdci a/nebo choroby),

— abiotické poškození (např. mráz, vítr, kroupy).

III.1 *Umístění*

Pozorování by se měla provádět na zkusných plochách a/nebo v nárazníkové zóně všech ploch úrovně II, kde se provádí trvalé měření.

III.2 *Četnost*

Data pozorování mohou být stejná jako data odběru vzorků depozic nebo půdního roztoku. Fenologické změny se musí sledovat s četností nejméně jednou za dva týdny.

III.3 *Pozorování a evidence*

Zajímavé jsou všechny druhy na zkusných plochách intenzivního monitorování; přednost by ale měly mít hlavní druhy stromů na zkusné ploše. Členské státy jsou oprávněny zahrnout více druhů. V takovém případě by ale měl být každý druh evidován samostatně. Měly by se zaznamenávat jen události, ke kterým došlo a/nebo jejichž četnost/intenzita se od posledního záznamu změnila. Posouzení by se mělo opakovat během jednotlivých fází fenologických činitelů až do jejich dovršení.

IV. **Intenzivní fenologické monitorování na úrovni jednotlivých stromů**

Fáze monitorování (jestliže platí pro jednotlivé druhy): vznik listí/jehlic, vznik jánských prýtů, druhotné rašení, kvetení, podzimní zbarvení, odumírání listí/jehlic a opad listí/jehlic.

IV.1 *Výběr druhů a zkusných ploch*

Je třeba upřednostňovat:

— zkusné plochy, kde se provádí (alespoň) meteorologické měření,

— nejvýznamnější druhy na zkusné ploše, které jsou již evidovány jako hlavní druhy (lze přidávat i další druhy na téže ploše).

IV.2 *Kritéria pro výběr vzorníků*

Kritéria pro výběr stromů:

Výběr stromů by se měl soustředit na stromy, u nichž se provádí posouzení stavu koruny. Měly by být upřednostňovány stromy dobře viditelné z místa mimo plochu, protože vysoká četnost pozorování může ovlivnit stav přízemní vegetace na zkusné ploše.

V případě nedostatečného počtu viditelných stromů s dobrým stavem koruny bude nezbytné zvolit další stromy na zkusné ploše nebo v nárazníkové zóně. V tomto případě:

— by mělo jít o předrůstavé nebo nadúrovňové stromy,

— by měly být upřednostňovány stromy, u nichž se (plánuje) provádí pravidelné měření DBH a výšky,

— se nezahrnují stromy vybrané pro odběr a analýzu vzorků listů/jehlic.

Pro odběr vzorků se vybírá deset až dvacet stromů na druh ze zkusné plochy. Všechny stromy by měly být očíslovány. Pokud jim již byla čísla přidělena (např. pro posouzení stavu koruny nebo změn), tato čísla se jim ponechají a použijí se.

Odumřelé nebo poražené stromy lze nahradit. Nově vybraným stromům by měla být přidělena nová čísla a po jejich zaevidování je třeba je ohlásit Komisi.

IV.3 *Posouzení koruny*

Pokud možno, měl by být z jednoho místa pozorování vidět vršek koruny. Není-li to možné, je přijatelná i střední část koruny. Pro fenologická pozorování během celého roku i v následujících letech by se měla používat tatáž část koruny.

IV.4 *Směr posouzení*

Pozorování jednotlivých stromů by se mělo provádět pokaždé ze stejného směru. Tento směr by se měl při výběru stromu zaznamenat pomocí osmistupňového klasifikačního systému a měl by být uveden na formuláři 12a. Je třeba evidovat a oznamovat veškeré změny směru.

IV.5 *Četnost sledování*

Během období od počátku do konce příslušných fenologických fází se pozorování provádí jednou týdně, a to vždy ve stejný den v týdnu.

IV.6 *Monitorovací fáze*

Pro fenologické monitorování jsou v zásadě zajímavé všechny fenologické fáze. Z praktického hlediska (např. finanční vstupy, snadnost a spolehlivost monitorování, srovnatelnost v rámci celé Evropy, srovnatelnost s dalšími výzkumy, jako je hodnocení stavu koruny) je ale nezbytné soustředit se na omezený soubor fází a na hlavní druhy nebo skupiny druhů.

Činí se rozdíl mezi jehličnany a listnatými dřevinami:

Jehličnany	Listnaté dřeviny
Vznik jehlic	Vznik listů
Jánské prýty	Druhotné rašení
Kvetení	Kvetení
	Podzimní zbarvení
	Odumírání a opad listů

Ve fázi kvetení by se měl zaznamenávat jen počátek otevírání samčích květů (které jsou charakterizovány shazováním pylu), zatímco ostatní fáze se zaznamenávají kvantitativně. Mimo to je třeba evidovat i poškození jehlic, listů nebo květů způsobené pozdními mrazy na jaře, včetně jejich intenzity. Definice a stanovení jednotlivých fází jsou popsány níže.

V. **Další techniky monitorování**

Pomocné nebo dodatečné údaje poskytují další techniky (např. sběr opadu nebo měření obvodu).

Odběr vzorků opadu poskytuje kvantitativní údaje, např. o kvetení, vytváření semen, shazování listí/jehlic atd.

Obvodový pás: průměrné měření změn obvodu poskytuje informace o počátku a ukončení růstu a o reakci stromů na stresové faktory.

Chemická analýza průniku srážek zápojem poskytuje pomocí změn proudu živin další informace o výskytu fenologických fází.

VI. **Předávání údajů**

Členské státy používají při předávání údajů týkajících se jednotlivých zkusných ploch Komisi formuláře 38, 39 a 40 v kapitole 14.

KAPITOLA 13

PODROBNÉ ÚDAJE PRO PŘEDKLÁDÁNÍ ZÁKLADNÍCH INFORMACÍ O POUŽITÝCH MONITOROVACÍCH METODÁCH A O VÝSLEDCÍCH HODNOCENÍ/INTERPRETACE ZÍSKANÝCH NA VNITROSTÁTNÍ ÚROVNI

I. **Obecné poznámky**

Vedle předkládání údajů v souladu s čl. 15 odst. 1 nařízení (ES) č. 2152/2003 jsou členské státy povinny zpracovat a předložit Komisi dokument se základními údaji o monitorovacích metodách použitých na zkusných plochách úrovně I a II (průvodní zpráva).

Průvodní zpráva se skládá ze dvou částí: část, kde se popisují skutečně použité metody odběru vzorků, použité zařízení, posouzení, analýza atd. (podrobný popis je uveden v odstavci II.1), a část, která se věnuje výjimkám a zjištěným narušením (podrobný popis je uveden v odstavci II.2).

II. **Průvodní zpráva**

II.1 *Část průvodní zprávy, kde se popisuje skutečně použitá metoda atd.*

V této části průvodní zprávy se popisuje metoda odběru vzorků, jak byla skutečně použita, použité zařízení, posouzení, analýza atd. Uvádějí se tyto podrobnosti:

Inventarizace/metody odběru vzorků

V řadě šetření v rámci systému monitorování lesů a environmentálních interakcí ve Společenství (Forest Focus) existuje vysoká volnost, pokud jde o výběr zařízení, hloubku odběru vzorků, čas, intenzitu šetření atd. Musí být uveden podrobný popis zařízení, skutečná hloubka, čas a četnost šetření/odběru vzorků. Při každém odběru vzorků je třeba uvést podrobný popis, včetně způsobu uskladnění a přepravy vzorků.

Stručně je třeba popsat i veškerá použitá kontrolní opatření.

Metody analýzy a výpočtu výsledků

Pokud jde o analýzu vzorků, je třeba uvést podrobný popis přípravy vzorků a metody použité při analýze. Je třeba uvést přesné podrobnosti o použité metodě, včetně možností výpočtu, resp. přepočítání získaných údajů. Je třeba stručně popsat veškerá použitá kontrolní opatření (účast na analýze letokruhů atd.).

Informace poskytnuté v dotazníku k průvodní zprávě platí až do zavedení jiných metod.

Zvláštní pozornost je třeba věnovat pozorování a evidenci změn používaných metod inventarizace, přepravy a analýzy. Je třeba podrobně popsat a zdůvodnit regionální odchylky (např. použití různých analytických laboratoří).

II.2 *Část průvodní zprávy, která se věnuje výjimkám a zjištěným narušením (výroční průvodní zpráva)*

Vedle obecných údajů o metodách popsaných v dotazníku k průvodní zprávě je třeba popsat i konkrétní problémy, výjimky, narušení a problémy s ověřením každoročně poskytovaných údajů.

Výjimky a narušení

Je třeba oznamovat výjimečné situace a podstatná narušení obvyklého stavu. Vedle popisu metody použité při odběru vzorků, analýze atd. je v dotazníku k průvodní zprávě nutno k výjimkám, výjimečným situacím a narušením poskytnout dostatečnou dokumentaci. Tuto dokumentaci je nutno uvést ve výroční průvodní zprávě a předložit Komisi společně s příslušnými předkládanými údaji.

Ověřování, správa a kvalita údajů

Je třeba popsat postupy použité při kontrole údajů, včetně maximálních hodnot pro nepřijetí údajů (kontrola věrohodnosti), i postupy používané při kontrole důslednosti vnitrostátních souborů údajů.

Pokud nejsou údaje úplné, lze v některých případech použít odhady podle jiných zdrojů. Tyto odhady údajů musí být označeny a použité podklady pečlivě zdokumentovány.

Mimo to je třeba předložit popis metody použité v oblasti zajištění a kontroly kvality.

Komise je podle potřeby oprávněna požadovat od členských států na základě výročního dotazníku k průvodní zprávě další informace.

KAPITOLA 14

SPOLEČNÉ POKYNY PRO OZNAMOVÁNÍ VÝSLEDKŮ A FORMÁTY ÚDAJŮ

I. Obecné technické údaje pro předkládání údajů

I.1 *Požadavky na hardware*

Jako nosič pro předkládání údajů byly zvoleny diskety 3,5″ (DSDD nebo HD) nebo CD-ROM. Pokud mají členské státy zařízení k elektronickému přenosu informací, měly by od roku 2005 používat k přenosu údajů i toto zařízení.

I.2 *Požadavky na software, formát údajů*

Diskety musí být formátovány na odpovídající hustotu (DSDD = nízká hustota a HD = vysoká hustota) pomocí platformy DOS 2.1 nebo vyšší a musí být 100 % kompatibilní s IBM. Veškeré informace na disketě nebo na CD-ROMu musí být uvedeny pomocí znaků ASCII v souladu se strukturou uvedenou v tabulkách pod bodem V.

I.3 *Datové soubory*

Každá disketa (nebo soubor disket) musí obsahovat soubory o zkusné ploše a datové soubory; soubor se souhrnnými informacemi o zkusných plochách (soubor o zkusné ploše) a soubor nebo soubory se získanými výsledky pro každý výzkum (datové soubory).

II. Ověření a správa údajů

Je třeba uvést postupy použité při kontrole kvality údajů, včetně maximálních hodnot pro nepřijetí údajů (kontrola věrohodnosti), i postupy používané při kontrole důslednosti vnitrostátních souborů údajů.

Pokud nejsou údaje úplné, lze v některých případech použít odhady podle jiných zdrojů. Tyto odhady údajů musí být označeny a použité podklady pečlivě zdokumentovány.

III. Výroční zpráva o pokroku dosaženém při interpretaci/hodnocení výsledků na vnitrostátní úrovni

V této zprávě se poskytují údaje o pokroku dosaženém při interpretaci/hodnocení výsledků na vnitrostátní úrovni. Pokud jde o interpretaci/hodnocení výsledků na vnitrostátní úrovni, uvádějí se tyto podrobnosti:

Členské státy provedou hodnocení a interpretaci údajů z monitorování na vnitrostátní úrovni.

Členské státy mohou rozhodnout, která hodnocení a interpretaci provedou na vnitrostátní úrovni a poskytnou o nich informace Komisi.

IV. Termíny pro předkládání průvodní zprávy a zprávy o pokroku dosaženém při interpretaci/hodnocení výsledků na vnitrostátní úrovni

IV.1 *Termíny pro předkládání průvodní zprávy*

Dotazník k průvodní zprávě musí být vyplněn a předložen Komisi společně s prvním předkládáním údajů. V případě změny metody se předkládají informace o změně. Část průvodní zprávy věnovaná popisu zjištěných narušení a výjimek se Komisi předkládá společně s každoročním předkládáním údajů.

IV.2 *Termíny pro předkládání zprávy o pokroku dosaženém při interpretaci/hodnocení výsledků na vnitrostátní úrovni*

Zprávy o pokroku při hodnocení a interperataci na vnitrostátní úrovni budou předány Komisi do 31. prosince každého roku.

V. **Předkládání údajů v digitální formě – formuláře**

Posouzení/obsah informace	Formulář č./název		Síť
Zařízení	1	XXGENER. PLT: Údaje na úrovni zkusné plochy	II
Zařízení	2	Další pozorování na zkusných plochách s intenzivním monitorováním lesních ekosystémů	II
Koruna	3	XX1993.PLO: Údaje o úrovni zkusné plochy	I
Koruna	4	XX1993.TRE NOVÝ: Údaje o úrovni stromu	I
Koruna	5	Obsah souboru s údaji o úrovni zkusné plochy používanými ve spojení s inventarizací vitality stromu na úrovni I	I
Koruna	6	XX1996.PLT (TCP): Obsah souboru s údaji o úrovni zkusné plochy používanými ve spojení s posouzením stavu koruny	II
Koruna	7	XX1996.TRM (TC1): Obsah souboru s údaji o úrovni stromu (povinné parametry) používanými společně s posouzením zdravotního stavu stromu	II
Koruna	8	XX2004.TRO: Obsah souboru s údaji o úrovni stromu (volitelné parametry) používanými společně s posouzením zdravotního stavu stromu	II
Listy	9	XX1996.PLF: Obsah zkráceného souboru o zkusné ploše používaného společně s chemickým rozborem jehlic a listů	II
Listy	10	XX1996.FOM: Obsah souboru s údaji z analýzy listů (povinné parametry)	II
Listy	11	XX1996.FOO: Obsah souboru s informacemi z analýzy listů (nepovinné parametry)	II
Růst	12	XX1993.PLI: Obsah zkráceného souboru o zkusné ploše používaného pro růst	II
Růst	13	XX1996.IPM: Obsah souboru s údaji o růstu – pravidelná měření	II
Růst	14	XX1996.IRA: Obsah souboru s údaji o růstu – analýza letokruhů a analýza kmenového disku (nepovinné parametry)	II
Růst	15	XX1996.IEV: Obsah hodnocených údajů o růstu (nepovinné parametry)	II
Růst	16	XX2002.INV: Obsah zkráceného souboru o zkusné ploše používaného k oznamování objemů na zkusné ploše	II
Depozice	17	XX1996.PLD: Obsah zkráceného souboru o zkusné ploše používaného společně s měřením depozic	II
Depozice	18	XX1996.DEM: Obsah souboru údajů s měřením depozice (povinné parametry)	II
Depozice	19	XX1996.DEO: Obsah souboru údajů s měřením depozice (nepovinné parametry)	II
Meteorologie	20	XX1996.PLM: Obsah zkráceného souboru o zkusné ploše používaného společně s meteorologickým měřením	II
Meteorologie	21	XX1996.MEM: Obsah souboru údajů s výsledky meteorologického měření (povinné parametry)	II
Meteorologie	22	XX1996.MEO: Obsah souboru údajů s výsledky meteorologického měření (nepovinné parametry)	II
Meteorologie	23	XX1996.MEC: Obsah souboru údajů s klimatickými informacemi (nepovinné parametry)	II
Půdní roztok	24	XX1996.PSS: Obsah zkráceného souboru o zkusné ploše používaného společně s měřením půdního roztoku	II
Půdní roztok	25	XX1996.SSM: Obsah souboru údajů s měřením půdního roztoku (povinné parametry)	II
Půdní roztok	26	XX1996.SSO: Obsah souboru údajů s měřením půdního roztoku (nepovinné parametry)	II
Přízemní vegetace	27	XX1997.PLV: Obsah zkráceného souboru o zkusné ploše používaného společně s šetřením přízemní vegetace	II
Přízemní vegetace	28	XX1996.VEM: Obsah souboru údajů s posouzením přízemní vegetace	II
Opad	29	XX1996.LFP: Obsah zkráceného souboru o zkusné ploše používaného společně se šetřením opadu	II

Posouzení/obsah informace	Formulář č./název		Síť
Opad	30	XX2002.LFM: Obsah souboru údajů s informacemi z analýzy opadu (povinné parametry)	II
Opad	31	XX2002.LFO: Obsah souboru údajů s informacemi z analýzy opadu (nepovinné parametry)	II
Ozon	32	XX2000.pac: Kvalita vnějšího ovzduší: Ozon	II
Ozon	33	XX2000.pps: Kvalita vnějšího ovzduší: Ozon	II
Ozon	34	XX2000.aqm: Kvalita vnějšího ovzduší: Ozon	II
Poškození vegetace ozonem	35	XX2004.PLL: Posouzení poškození vegetace ozonem	II
Poškození vegetace ozonem	36	XX2004.LTF: Posouzení poškození vegetace ozonem	II
Poškození vegetace ozonem	37	XX2004.LSS: Posouzení poškození vegetace ozonem	II
Fenologie	38	XX2004.PLP: Registrační formulář stromů vybraných pro intenzivní fenologické monitorování	II
Fenologie	39	XX2004.PHE: Fenologické jevy a biotické a abiotické (škodlivé) události (úroveň zkusné plochy – extenzivní)	II
Fenologie	40	XX2004.PHI: Evidence fenologických jevů a biotických a abiotických (škodlivých) událostí (úroveň stromu – intenzivní)	II

Formuláře:

(Formuláře jsou k dispozici jen ve formátu Excel.)

KAPITOLA 15

SEZNAM KÓDŮ A VYSVĚTLIVEK PLATNÝCH PRO ÚDAJE ZE ŠETŘENÍ NA ZKUSNÝCH PLOCHÁCH ÚROVNĚ I A II

Níže uvedené instrukce a kódy se použijí pro předávání údajů shromážděných v sítích na úrovních I a II v souladu s nařízením (ES) č. 2152/2003. Změny za příslušné oznamovací roky se uvádějí ve zprávách o technických specifikacích, které vydává GŘ JRC.

Obecné údaje o zkusné ploše

1. *Země*

01: Francie
02: Belgie
03: Nizozemsko
04: Německo
05: Itálie
06: Spojené království
07: Irsko
08: Dánsko
09: Řecko
10: Portugalsko
11: Španělsko
12: Lucembursko
13: Švédsko
14: Rakousko
15: Finsko
50: Švýcarsko
51: Maďarsko
52: Rumunsko
53: Polsko
54: Slovenská republika
55: Norsko
56: Litva
57: Chorvatsko
58: Česká republika
59: Estonsko
60: Slovinsko
61: Moldavská republika
62: Rusko
63: Bulharsko
64: Lotyšsko
66: Kypr

2. *Číslo pozorovací zkusné plochy*

Číslo pozorovací zkusné plochy je jedinečné číslo přidělené stálé zkusné ploše během jejího výběru nebo zřízení.

3. *Datum pozorování, datum posouzení, datum analýzy*

Data se uvádějí v pořadí: den, měsíc a rok:

Den	Měsíc	Rok
08	09	04

4. *Souřadnice zeměpisné šířky a délky*

Uveďte všech šest číslic označujících souřadnice zeměpisné šířky a délky středu pozorovací zkusné plochy (např.):

	+/–	Stupně		Minuty		Vteřiny	
Zeměpisná šířka	+	5	0	1	0	2	7
Zeměpisná délka	–	0	1	1	5	3	2

První sloupec je určen k označení kladných nebo záporných souřadnic.

5. *Dostupnost vody pro hlavní druhy dřevin (odhad)*

1: nedostatečná
2: dostatečná
3: nadměrná

6. *Typ humusu*

1: měl
2: moder
3: mor
4: anmór
5: rašelina
6: jiný
7: brut (roh)

7. *Nadmořská výška*

1: ≤ 50 m
2: 51–100 m
3: 101–150 m
4: 151–200 m
5: 201–250 m
6: 251–300 m
7: 301–350 m
8: 351–400 m
9: 401–450 m
10: 451–500 m
11: 501–550 m
12: 551–600 m
13: 601–650 m
14: 651–700 m
15: 701–750 m
16: 751–800 m
17: 801–850 m
18: 851–900 m
19: 901–950 m
20: 951–1 000 m
21: 1 001–1 050 m
22: 1 051–1 100 m
23: 1 101–1 150 m
24: 1 151–1 200 m

25: 1 201–1 250 m
26: 1 251–1 300 m
27: 1 301–1 350 m
28: 1 351–1 400 m
29: 1 401–1 450 m
30: 1 451–1 500 m
31: 1 501–1 550 m
32: 1 551–1 600 m
33: 1 601–1 650 m
34: 1 651–1 700 m
35: 1 701–1 750 m
36: 1 751–1 800 m
37: 1 801–1 850 m
38: 1 851–1 900 m
39: 1 901–1 950 m
40: 1 951–2 000 m
41: 2 001–2 050 m
42: 2 051–2 100 m
43: 2 101–2 150 m
44: 2 151–2 200 m
45: 2 201–2 250 m
46: 2 251–2 300 m
47: 2 301–2 350 m
48: 2 351–2 400 m
49: 2 401–2 450 m
50: 2 451–2 500 m
51: > 2 500 m

8. *Expozice*

1: S
2: SV
3: V
4: JV
5: J
6: JZ
7: Z
8: SZ
9: rovina

9. *Průměrné stáří hlavní etáže porostu (v letech)*

1: ≤ 20
2: 21–40
3: 41–60
4: 61–80
5: 81–100
6: 101–120
7: > 120
8: nepravidelný porost

10. *Typ půdy*

Fluvisols

101 Eutric Fluvisols
102 Calcaric Fluvisols
103 Dystric Fluvisols
104 Mollic Fluvisols
105 Umbric Fluvisols
106 Thionic Fluvisols
107 Salic Fluvisols

Gleysols

108 Eutric Gleysols
109 Calcic Gleysols
110 Dystric Gleysols
111 Andic Gleysols
112 Mollic Gleysols
113 Umbric Gleysols
114 Thionic Gleysols
115 Gelic Gleysols

Regosols

116 Eutric Regosols
117 Calcaric Regosols
118 Gypsic Regosols
119 Dystric Regosols
120 Umbric Regosols
121 Gelic Regosols

Leptosols

122 Eutric Leptosols
123 Dystric Leptosols
124 Rendzic Leptosols
125 Mollic Leptosols
126 Umbric Leptosols
127 Lithic Leptosols
128 Gelic Leptosols

Arenosols

129 Haplic Arenosols
130 Cambic Arenosols
131 Luvic Arenosols

132 Ferralic Arenosols
133 Albic Arenosols
134 Calcaric Arenosols
135 Gleyic Arenosols

Andosols

136 Haplic Andosols
137 Mollic Andosols
138 Umbric Andosols
139 Vitric Andosols
140 Gleyic Andosols
141 Gelic Andosols

Vertisols

142 Eutric Vertisols
143 Dystric Vertisols
144 Calcic Vertisols
145 Gypsic Vertisols

Cambisols

146 Eutric Cambisols
147 Dystric Cambisols
148 Humic Cambisols
149 Calcaric Cambisols
150 Chromic Cambisols
151 Vertic Cambisols
152 Ferralic Cambisols
153 Gleyic Cambisols
154 Gelic Cambisols

Calcisols

155 Haplic Calcisols
156 Luvic Calcisols
157 Petric Calcisols

Gypsisols

158 Haplic Gypsisols
159 Calcic Gypsisols
160 Luvic Gypsisols
161 Petric Gypsisols

Solonetz

162 Haplic Solonetz
163 Mollic Solonetz
164 Calcic Solonetz
165 Gypsic Solonetz
166 Stagnic Solonetz
167 Gleyic Solonetz

Solonchaks

168 Haplic Solonchaks
169 Mollic Solonchaks
170 Calcic Solonchaks
171 Gypsic Solonchaks
172 Sodic Solonchaks
173 Gleyic Solonchaks
174 Gelic Solonchaks

Kastanozems

175 Haplic Kastanozems
176 Luvic Kastanozems
177 Calcic Kastanozems
178 Gypsic Kastanozems

Chernozems

179 Haplic Chernozems
180 Calcic Chernozems
181 Luvic Chernozems
182 Glossic Chernozems
183 Gleyic Chernozems

Phaeozems

184 Haplic Phaeozems
185 Calcaric Phaeozems
186 Luvic Phaeozems
187 Stagnic Phaeozems
188 Gleyic Phaeozems

Greyzems

189 Haplic Greyzems
190 Gleyic Greyzems

Luvisols

191 Haplic Luvisols
192 Ferric Luvisols
193 Chromic Luvisols
194 Calcic Luvisols
195 Vertic Luvisols
196 Albic Luvisols
197 Stagnic Luvisols
198 Gleyic Luvisols

Lixisols

199 Haplic Lixisols
200 Ferric Lixisols
201 Plinthic Lixisols
202 Albic Lixisols
203 Stagnic Lixisols
204 Gleyic Lixisols

Planosols

205 Eutric Planosols
206 Dystric Planosols
207 Mollic Planosols
208 Umbric Planosols
209 Gelic Planosols

Podzoluvisols

210 Eutric Podzoluvisols
211 Dystric Podzoluvisols
212 Stagnic Podzoluvisols
213 Gleyic Podzoluvisols
214 Gelic Podzoluvisols

Podzols

215 Haplic Podzols
216 Cambic Podzols
217 Ferric Podzols
218 Carbic Podzols
219 Gleyic Podzols
220 Gelic Podzols

Acrisols

221 Haplic Acrisols
222 Ferric Acrisols
223 Humic Acrisols
224 Plinthic Acrisols
225 Gleyic Acrisols

Alisols

226 Haplic Alisols
227 Ferric Alisols
228 Humic Alisols
229 Plinthic Alisols
230 Stagnic Alisols
231 Gleyic Alisols

Nitisols

232 Haplic Nitisols
233 Rhodic Nitisols
234 Humic Nitisols

Ferralsols

235 Haplic Ferralsols
236 Xanthic Ferralsols
237 Rhodic Ferralsols
238 Humic Ferralsols
239 Geric Ferralsols
240 Plinthic Ferralsols

Plinthosols		Histosols		Anthrosols	
241	Eutric Plinthosols	245	Folic Histosols	250	Aric Anthrosols
242	Dystric Plinthosols	246	Terric Histosols	251	Fimic Anthrosols
243	Humic Plinthosols	247	Fibric Histosols	252	Cumulic Anthrosols
244	Albic Plinthosols	248	Thionic Histosols	253	Urbic Anthrosols
		249	Gelic Histosols		

11. *Velikost celkové zkusné plochy, velikost podplochy*

Velikost celkové zkusné plochy nebo podplochy se uvádí v 0,0001 ha.

12. *Počet stromů na zkusné ploše*

Vzorníky na obou úrovních zahrnují veškeré druhy stromů, pokud jejich výška činí alespoň 60 cm.

13. *Odhadovaný výnos*

Odhadovaný výnos zahrnuje absolutní a relativní odhad výnosu.

Absolutním odhadem se rozumí odhadovaný průměrný výnos po celou dobu života porostu. Relativní výnos uvádí, zda je absolutní odhadovaný výnos porostu nízký, obvyklý nebo vysoký. Použijí se tyto kódy:

Kódy absolutního výnosu	Kódy relativního výnosu
0 = 0,0–2,5 m^3/ha/rok	1 = nízký
1 = 2,5–7,5 m^3/ha/rok	2 = obvyklý
2 = 7,5–12,5 m^3/ha/rok	3 = vysoký
3 = 12,5–17,5 m^3/ha/rok	
4 = 17,5–22,5 m^3/ha/rok	
5 = > 22,5 m^3/ha/rok	

14. *Další pozorování*

Zde se uvedou příslušné údaje o zkusné ploše.

Obecné údaje o stromech

15. *Číslo vzorníku*

Číslo stromu je číslo přidělené stromu při zřízení zkusné plochy.

16. *Druhy (podle Flora Europaea)*

Listnaté dřeviny (* = druhy používané při inventarizaci listů)

001:	*Acer campestre* *	007:	*Alnus glutinosa* *
002:	*Acer monspessulanum* *	008:	*Alnus incana*
003:	*Acer opalus*	009:	*Alnus viridis*
004:	*Acer platanoides*	010:	*Betula pendula* *
005:	*Acer pseudoplatanus* *	011:	*Betula pubescens* *
006:	*Alnus cordata* *	012:	*Buxus sempervirens*

013: *Carpinus betulus* *
014: *Carpinus orientalis*
015: *Castanea sativa (C. vesca)* *
016: *Corylus avellana* *
017: *Eucalyptus* sp. *
018: *Fagus moesiaca* *
019: *Fagus orientalis*
020: *Fagus sylvatica* *
021: *Fraxinus angustifolia* spp. *oxycarpa* (*F. oxyphylla*) *
022: *Fraxinus excelsior* *
023: *Fraxius ornus* *
024: *Ilex aquifolium*
025: *Juglans nigra*
026: *Juglans regia*
027: *Malus domestica*
028: *Olea europaea* *
029: *Ostrya carpinifolia* *
030: *Platanus orientalis*
031: *Populus alba*
032: *Populus canescens*
033: *Populus hybrides* *
034: *Populus nigra* *
035: *Populus tremula* *
036: *Prunus avium* *
037: *Prunus dulcis (Amygdalus communis)*
038: *Prunus padus*
039: *Prunus serotina*
040: *Pyrus communis*
041: *Quercus cerris* *
042: *Quercus coccifera (Q. calliprinos)* *
043: *Quercus faginea* *
044: *Quercus frainetto (Q. conferta)* *
045: *Quercus fruticosa (Q. lusitanica)*
046: *Quercus ilex* *
047: *Quercus macrolepis (Q. aegilops)*
048: *Quercus petraea* *
049: *Quercus pubescens* *
050: *Quercus pyrenaica (Q. toza)* *
051: *Quercus robur (Q. peduculata)* *
052: *Quercus rotundifolia* *
053: *Quercus rubra* *
054: *Quercus suber* *
055: *Quercus trojana*
056: *Robinia pseudoacacia* *
057: *Salix alba*
058: *Salix caprea*
059: *Salix cinerea*
060: *Salix eleagnos*
061: *Salix fragilis*
062: *Salix* sp.
063: *Sorbus aria*
064: *Sorbus aucuparia*
065: *Sorbus domestica*
066: *Sorbus torminalis*
067: *Tamarix africana*
068: *Tilia cordata*
069: *Tilia platyphyllos*
070: *Ulmus glabra (U. scabra, U. montana)*
071: *Ulmus laevis (U. effusa)*
072: *Ulmus minor (U. campestris, U. carpinifolia)*
073: *Arbutus unedo*
074: *Arbutus andrachne*
075: *Ceratonia siliqua*
076: *Cercis siliquastrum*
077: *Erica arborea*
078: *Erica scoparia*
079: *Erica manipuliflora*
080: *Laurus nobilis*
081: *Myrtus communis*
082: *Phillyrea latifolia*
083: *Phillyrea angustifolia*
084: *Pistacia lentiscus*
085: *Pistacia terebinthus*
086: *Rhamnus oleoides*
087: *Rhamnus alaternus*
099: Ostatní listnáče

Jehličnany (* = druhy používané při inventarizaci listů)

100: *Abies alba* *
101: *Abies borisii-regis* *
102: *Abies cephalonica* *
103: *Abies grandis*
104: *Abies nordmanniana*
105: *Abies pinsapo*
106: *Abies procera*
107: *Cedrus atlantica*
108: *Cedrus deodara*
109: *Cupressus lusitanica*
110: *Cupressus sempervirens*
111: *Juniperus communis*
112: *Juniperus oxycedrus* *
113: *Juniperus phoenicea*
114: *Juniperus sabina*
115: *Juniperus thurifera* *

116: *Larix decidua* *
117: *Larix kaempferi (L. leptolepis)*
118: *Picea abies (P. excelsa)* *
119: *Picea omorika*
120: *Picea sitchensis* *
121: *Pinus brutia* *
122: *Pinus canariensis*
123: *Pinus cembra*
124: *Pinus contorta* *
125: *Pinus halepensis* *
126: *Pinus heldreichii*
127: *Pinus leucodermis*
128: *Pinus mugo (P. montana)*
129: *Pinus nigra* *
130: *Pinus pinaster* *
131: *Pinus pinea* *
132: *Pinus radiata (P. insignis)* *
133: *Pinus strobus*
134: *Pinus sylvestris* *
135: *Pinus uncinata* *
136: *Pseudotsuga menziesii**
137: *Taxus baccata*
138: *Thuya* sp.
139: *Tsuga* sp.
199: Ostatní jehličnany

Údaje o šetření stavu koruny a měření růstu

17. *Odlistění*

Hodnoty odlistění pro každý vzorník vyjádřené jako procento (v krocích po 5 %) ve srovnání se stromem s plným olistěním. Používá se skutečné procento.

0 = 0 %
5 = 1–5 %
10 = 6–10 %
15 = 11–15 %
atd.

18. *Kódy změny barvy*

0: žádná změna barvy (0–10 %)
1: nepatrná změna barvy (11–25 %)
2: mírná změna barvy (26–60 %)
3: výrazná změna barvy (> 60 %)
4: odumřelý list

19. *Zjišťování typu poškození*

Pokud možno doplňte další zjištění typu poškození. Příklad: u hmyzu: druh nebo čeleď (např.: „kůrovcovití“).

20. *Vystavení*

1: žádné zvláštní vystavení (zkusná plocha je umístěna v rámci velké lesní plochy s žádným nebo mírným reliéfem)
2: omezené vystavení (zkusné plochy v blízkosti kraje lesa, na svazích atd.)
3: intenzivně vystavené zkusné plochy (na vrcholcích hor atd.)

21. *Odstranění a odumírání*

Kód 0: živý strom, který lze měřit (nové, povšimněte si, že jde o jinou kategorii, než je chybějící hodnota)

01 živý strom zařazený do současné nebo předchozí inventarizace (dříve nezařazený)
02 nový živý strom
03 živý strom (stávající, ale nezařazený do předchozí inventarizace)

Kód 1-: poražený strom, chybějící strom

11 plánované využití (viz CC)

12 využití pro biotické účely (viz CC)

13 využití pro abiotické účely (viz CC)

14 poražený, neznámé důvody

18 není známý důvod odstranění (viz CC)

Kód 2-: strom stále žije a stojí, ale neměří se koruna a výsledky měření výšky se při výpočtech porostu nebo růstu nepoužívají

21 nakloněný nebo visící strom (viz CC)

22 nepoužívá se, použijte místo toho kód 24 nebo 25

23 nepoužívá se

24 ulomené vršky stromů nebo výhonků

25 strom, který není vzorníkem výšky vzrůstu

29 jiné důvody, uveďte

Kód 3-: Stojící odumřelý strom (vysoký alespoň 1,3 m)

31 strom s neporušenou korunou, z biotických důvodů (viz CC)

32 strom s neporušenou korunou, z abiotických důvodů (viz CC)

33 polámaná koruna

34 polámaný kmen, pod základnou koruny a nad výškou 1,3 m

38 strom s neporušenou korunou, neznámý důvod odumření (viz CC)

Kód 4-: poražený živý nebo odumřelý strom (nižší než 1,3 m nebo kmen nebo koruna stromu leží na zemi na témže místě)

41 abiotické důvody (viz CC)

42 biotické důvody (viz CC)

48 neznámá příčina (viz CC)

Poznámky:

— Třída 22 se použije jen v zemích, kde se neevidují stromy s větším než 50% poškozením koruny.

— Třída 23 se použije jen v zemích, kde je odběr vzorků omezen jen na stromy Kraftovy třídy 1, 2 a 3.

22. *Sociální třída*

1 předrůstavé (včetně samostatně stojících) – stromy, jejichž horní koruna je nad obecnou úrovní zápoje

2 nadúrovňové – stromy, jejichž koruny tvoří obecnou úroveň zápoje

3 úrovňové – stromy, které dosahují zápoje a přijímají určité množství světlo shora, ale jsou nižší než v případě 1 nebo 2

4 podúrovňové – stromy, jejichž koruna je pod všeobecnou úrovní zápoje a které shora světlo nepřijímají

23. *Zastínění koruny*

1: koruna významně zastíněna nebo fyzicky překryta z jedné strany

2: koruna významně zastíněna nebo fyzicky překryta ze dvou stran

3: koruna významně zastíněna nebo fyzicky překryta na třech stranách

4: koruna významně zastíněna nebo fyzicky překryta ze čtyř stran

5: volně rostoucí koruna nebo koruna bez známek vlivu zastínění

6: podúrovňové stromy

24. *Viditelnost*

1: celá koruna je viditelná

2: koruna je jen viditelná částečně

3: koruna je viditelná jen v protisvětle (tj. jako obrys)

4: koruna není viditelná

25. *Průměr ve výši hrudi (DBH)*

Průměr ve výši hrudi (1,3 m) měřený přes kůru o síle 0,1 cm.

Při použití průměrového pásma je potřebná jediná hodnota. Při použití průměrky se určí a uvede největší a nejmenší průměr (přes kůru) (průměr 1 a průměr 2).

26. *Kůra*

Tloušťka kůry ve výšce 1,3 m vyjádřená v cm na jedno desetinné místo.

27. *Výška stromu*

Výška stromu vyjádřená v metrech a zaokrouhlená dolů na nejbližší 0,1 metru.

28. *Objem stromu*

Objem stromu se odhadne na základě změřeného průměru nebo průměrů a výšky pomocí místně používaných tvarových faktorů nebo pomocí platných objemových tabulek. Objem stromu se vyjadřuje v krychlových metrech (m^3) na tři desetinná místa.

29. *Výška do koruny*

Výška do koruny zaokrouhlená dolů na nejbližší 0,1 metru se stanoví k nejnižší živé větvi, bez čerstvých výhonků.

30. *Délka koruny*

Délka koruny zaokrouhlená dolů na nejbližší 0,1 metru se stanoví od vrcholku kmene po nejnižší živou větev, bez čerstvých výhonků.

31. *Šířka koruny*

Průměrná šířka koruny se stanoví jako průměr alespoň čtyř poloměrů koruny vynásobených dvěma a zaokrouhlených dolů na nejbližší 0,1 metru.

32. *Průměr pod kůrou*

Skutečný průměr pod kůrou se vypočítá jako průměr přes kůru po odečtení tloušťky kůry na obou stranách. Průměr pod kůrou před pěti lety se vypočítá jako skutečný průměr pod kůrou po odečtení přírůstku na obou stranách stromu za posledních pět let. Průměr pod kůrou se uvádí v 0,1 cm.

33. *Výčetní základna na zkusnou plochu*

Skutečná výčetní základna na zkusnou plochu se vypočítá jako součet všech výčetních základen všech stromů na zkusné ploše. Výčetní základna na zkusnou plochu před pěti lety se vypočítá na základě odhadu průměru pod kůrou všech stromů na zkusné ploše před pěti lety. Výčetní základna na plochu se uvádí v 0,1 m^2.

34. *Objem na zkusnou plochu*

Skutečný objem na zkusnou plochu se vypočítá jako celkový objem všech stromů na zkusné ploše. Objem na plochu před pěti lety se vypočítá na základě odhadu průměru pod kůrou všech stromů na zkusné ploše před pěti lety. Objem na plochu se uvádí v 0,1 m^3.

35. *Probírka*

Je třeba uvést, zda byla během posledních pěti lety provedena probírka mezi dvěma roky, kdy se stanovoval průměr, výčetní základna na zkusnou plochu a objem na zkusnou plochu (ano = 1, ne = 0). V další části bude tato probírka co nejpodrobněji popsána (včetně: způsobu probírky, přesného roku provedení probírky, intenzity probírky vyjádřené jako počet stromů, kruhové výpočetní základny/ha, objemu/ha).

Údaje o měření chemického obsahu listů a posouzení opadu

36. *Kód vzorku*

Kód vzorku pro inventarizaci listů zahrnuje kód druhu stromu (viz vysvětlivky pod bodem 15) následovaný (po tečce) kódem pro listy/jehlice z běžného roku (= 0) nebo v případě jehlic z loňského roku (běžný + 1 jehlic) použijte kód (1), např. vzorek jehličí z loňského roku druhu *Picea abies* (118) tak je: „118,1“.

37. *Číslo vzorníků*

Protože při některém odběru vzorků (listy, růst) je nutno použít stromy mimo obvyklou zkusnou plochu (nebo podplochu), je třeba používat zvláštní čísla. Čísla těchto stromů budou začínat písmenem (F = listy, R = analýza letokruhů vrtem do přírůstku, D = analýza vzorků z disku) následovaným několika čísly (např. F001). Tato čísla musí být oznámena.

38. *Hmotnost 100 listů nebo 1 000* jehlic

Stanoví se hmotnost 100 listů nebo 1 000 jehlic (sušených v peci) v gramech.

Údaje o monitorování depozic a meteorologickém monitorování

39. *Kód zařízení na odběr vzorků*

Pro zařízení na odběr vzorků depozic se použijí následující kódy.

1: průnik srážek zápojem
2: hromadné depozice
3: vlhké depozice
4: stok srážek po kmeni
5: mlha
6: zmrzlá mlha (jinovatka)
7: koncentrace v ovzduší
9: jiné

Podrobný popis použitého zařízení musí být uveden v příloze dokumentu se základními údaji.

40. *Množství vzorků*

Celkové sebrané množství vzorků se vydělí plochou nebo plochami odběru kolektoru nebo kolektorů a uvede se v mililitrech.

41. *První a poslední den monitorovacího období*

První a poslední den každého monitorovacího období se uvede na formulářích ve stejném formátu jako datum pozorování, posouzení a analýzy.

Monitorovací období se skládá z jednoho nebo více období měření. V rámci jednoho monitorovacího období by období měření měla být stejně dlouhá. Nejkratší období měření trvá jeden týden a nejdelší jeden měsíc.

Je-li v průběhu roku nezbytné použít různá období měření (např. týdenní v létě a měsíční v zimě), uvedou se jako dvě samostatná monitorovací období a výsledky se zaznamenají na formulářích samostatně.

42. *Počet monitorovacích období*

Počet období měření v rámci každého monitorovacího období se uvede ve formulářích.

43. *Období měření*

Uvede se číslo období měření, v jehož rámci byl vzorek odebrán. Každý rok (k 1. lednu nebo okolo) se začne počítat nový soubor období měření. Pokud se před analýzou sdružují vzorky z několika období měření, přesný pocit jejich míchání se uvede v příloze dokumentu se základními údaji. Jako číslo období pro analýzu se použije číslo prvního období měření (např. pokud se sdružují do jednoho vzorku pro analýzu vzorky z období 9, 10, 11 a 12, tomuto vzorku se přidělí číslo období 9).

Hodnocené parametry kódů ploch a přístrojů

Veškeré přístroje nainstalované na zkusné ploše nebo v její blízkosti mají přidělen kód zkušební zkusné plochy a přístroje. Tento kód se skládá z čísla zkusné plochy (maximálně čtyři číslice) a pořadového čísla pro všechny přístroje (do 99). Při výměně nebo přidání přístroje se použijí nové kódy (např. pátému přístroji na zkusné ploše č. 1234 tak bude přidělen kód 1 234,05).

44. *Umístění*

Umístění přístroje se označuje takto:

S: přístroj je umístěn na stanovišti, tj. na zkusné ploše (nebo v její nárazníkové zóně). To může být pod zápojem, nad zápojem, nebo v lesní půdě

F: přístroj je umístěn na otevřené ploše (nebo v její blízkosti) v lesnaté oblasti

W: přístroj je umístěn na meteorologické stanici (obvykle mimo les)

O: přístroj je umístěn jinde

45. *Proměnné*

Označení proměnných, které se měří pomocí těchto přístrojů

AT = teplota vzduchu

PR = srážky

RH = relativní vlhkost

WS = rychlost větru

WD = směr větru

SR = sluneční záření

UR = ultrafialové záření

TF = průnik srážek zápojem

SF = stok srážek po kmeni

ST = teplota půdy

MP = maticový potenciál půdy

WC = obsah vody v půdě

XX = pro další parametry mohou být použity další kódy, ale musí být uvedeny v průvodní zprávě

Informace o přístrojích

46. *Vertikální pozice*

Vertikální pozice (výška nebo hloubka) přístrojů se uvádí v metrech se znaménkem plus (= výška nad zemí) nebo minus (hloubka pod zemí) ve formátu plus/minus dvou celých číslic a jednoho desetinného místa (+/– 99,9).

47. *Kód přístroje*

Následující kódy se použijí pro zařízení na odběr vzorků a metodu záznamu údajů:

10: manuální odečet a zaznamenávání na papír

20: mechanické zaznamenávání (manuální odečet a zaznamenávání na papír)

30: přímé zaznamenávání na papír

40: digitální zaznamenávání (nezávislé)

50: digitální zaznamenávání (integrovaný záznam údajů)

Podrobnosti o zařízení se uvedou v průvodní zprávě.

48. *Intervaly snímání (pouze automatické přístroje)*

Interval mezi dvěma následnými posouzeními se uvádí ve vteřinách.

49. *Interval ukládání (pouze automatické přístroje)*

Interval mezi dvěma následnými okamžiky ukládání údajů se uvádí v minutách.

50. *Srážky a průnik srážek zápojem*

Srážky se uvádějí jako denní souhrn ve formátu nejvýše čtyř číslic a jednoho desetinného místa (9 999,9).

51. *Teplota (vzduch a půda)*

Teplota se uvádí ve °C, ve formátu plus/minus a dvou celých číslic a jednoho desetinného místa (+/– 99,9). Předkládá se denní průměr, denní minimum a denní maximum.

52. *Relativní vlhkost*

Relativní vlhkost se uvádí jako denní průměr a nejnižší a nejvyšší hodnoty dosažené během dne, ve formátu tří celých číslic a jednoho desetinného místa (999,9).

53. *Rychlost větru*

Rychlost větru se uvádí jako denní průměr a nejvyšší hodnota dosažená během dne, ve formátu dvou celých číslic a jednoho desetinného místa (99,9).

54. *Směr větru*

Směr větru se uvádí jako převládající směr větru během dne. Větrná růžice se rozdělí do osmi sekcí po 45°, počínaje hodnotou 22,5° (SV (= 45°), V (= 90°), JV (= 135°)… S (= 0°). Uvádí se střední hodnota převládajícího směru větru.

55. *Sluneční záření a ultrafialové záření*

Sluneční záření a ultrafialové záření se udávají jako denní průměrná hodnota, ve formátu nejvýše čtyř číslic a jednoho desetinného místa (9 999,9).

56. *Stok srážek po kmeni*

Objem stoku srážek po kmeni se vypočítá na mm srážek a uvádí se jako denní souhrn, ve formátu nejvýše čtyř číslic a jednoho desetinného místa (9 999,9).

57. *Maticový potenciál půdy*

Maticový potenciál půdy se uvádí v hPa jako denní průměr a nejnižší a nejvyšší hodnoty dosažené během dne, ve formátu nejvýše čtyř číslic a jednoho desetinného místa (9 999,9).

58. *Obsah vody v půdě*

Obsah vody v půdě se uvádí v % obj. jako denní průměr a nejnižší a nejvyšší hodnoty dosažené během dne, ve formátu nejvýše dvou číslic a jednoho desetinného místa (99,9).

59. *Úplnost*

Úplnost je ukazatelem pokryvu postupů snímání a ukládání údajů a uvádí se jako procento ve formátu nejvýše tří číslic (l00 % = úplný).

Údaje týkající se monitorování složení půdy

60. *Číslo zařízení na odběr vzorků*

Zařízení na odběr vzorků na zkusné ploše jsou trvale očíslována (1–99).

61. *Kód zařízení na odběr vzorků*

Pro zařízení na odběr vzorků půdního roztoku se používají tyto kódy:

1: tenzní lysimetr

2: lysimetr s nulovou tenzí

3: odstředění

4: saturační extrakce

62. *Hloubka odběru vzorků*

Hloubka odběru vzorků v metrech pod povrchem (např. – 0,40).

Údaje o posouzení přízemní vegetace

63. *Číslo zkusné plochy/šetření*

Číslo šetření se přidělí pokaždé (každý den) nebo v každé situaci (uvnitř vnějšího oplocení), kdy je na dané zkusné ploše prováděno posuzování přízemní vegetace. Kombinací čísla zkusné plochy a čísla šetření vznikne jedinečné číslo zkusné plochy/šetření.

64. *Oplocení*

Protože vegetace uvnitř a vně oplocení se může velmi lišit, bylo rozhodnuto, že se šetření přízemní vegetace v zásadě vždy provádí vně oplocení. Pokud se provádí výzkum uvnitř oplocení, je to třeba ohlásit jako samostatné šetření a je třeba uvést kód oplocení:

1 = ano, šetření bylo provedeno uvnitř oplocení

2 = ne, šetření bylo provedeno mimo oplocenou plochu

65. *Celková plocha odběru vzorků*

Celá plocha odběru vzorků se uvádí v m^2 ve formátu nejvíce čtyř číslic. V průvodní zprávě (nebo v dotazníku k průvodní zprávě) se uvedou přesné podrobnosti o počtu opakování, umístění/expozice ploch přízemní vegetace a velikost těchto zkusných ploch.

66. *Výška a pokryv vegetačních pater*

Údaje o průměrné výšce a odhad pokryvu veškeré přízemní vegetace, keřového patra, bylinného patra a mechového patra se uvádí takto:

	Výška (v m)	Pokryv (v %)
Veškerá přízemní vegetace		*
Keřové patro	*	*
Bylinné patro	*	*
Mechové patro		*

* = vyhazované hodnoty.

Průměrná výška vegetačních pater se uvádí v metrech ve formátu jedné číslice a dvou desetinných míst (9,99). Odhad pokryvu se uvádí jako procento celé plochy odběru vzorků.

67. *Vegetační patra*

Definují se tato vegetační patra:

1 = stromové patro (jen dřevnaté včetně popínavých) výška > 5 m

2 = keřové patro (jen dřevnaté včetně popínavých) výška > 0,5 m

3 = bylinné patro (všechny nedřevnaté a dřevnaté o výšce < 0,5 m)

4 = mechové patro (tj. zemní mechorosty a lišejníky)

Semenáče a okousané stromy nižší než 0,5 m by měly být zařazeny do bylinného patra.

68. *Kód druhů*

Používaný kód druhů se skládá ze tří skupin číselných kódů pro čeleď, rod a druh a je oddělen tečkou (.). Většina kódů je trojmístných.

69. *Pokryv rostlinných druhů*

Země se mohou rozhodnout, jak budou posuzovat četnost výskytu a pokryv rostlinných druhů. Údaje o pokryvu se uvádějí v procentech ve formátu až třímístného čísla o dvou desetinných místech (999,99). V průvodní zprávě se uvede úplný popis metod posouzení a způsobu přepočtu na procentické hodnoty.

Údaje o poškození vegetace ozonem

70. *Bodové hodnocení a definice týkající se procenta listů s příznaky rostoucích na větvích s přibližně 30 listy*

0 žádné poškození, žádné listy nevykazují poškození

1 1 %–5 % listů vykazuje příznaky poškození ozonem

2 6 %–50 % listů vykazuje příznaky poškození ozonem

3 51 %–100 % listů vykazuje příznaky poškození ozonem

71. *Bodové hodnocení a definice bodového hodnocení viditelného poškození vegetace ozonem, jak se projevuje v rámci příslušných roků na sebraných větvičkách jehličnanů*

0 není zjištěno žádné poškození

1 1–5 % povrchu je postiženo

2 6–50 % povrchu je postiženo

3 51–100 % povrchu je postiženo

72. *Kód a definice zatřídění vlhkosti půdy na LESS a na podplochách*

1 mokré nebo vlhké (pobřežní zóny a mokré a vlhké oblasti podél toků, louky nebo údolní nivy)

2 mírně suché (travnaté plochy nebo louky a svahy orientované na sever a na východ)

3 velmi suché (vystavené okraje skal)

Údaje o fenologickém pozorování

73. *Kódy události týkající se pozorovaných účinků a fenologických jevů*

1 vznik jehlic nebo vznik listů

2 jánské prýty/druhotné rašení

3 kvetení

4 změny barvy

5 opad listů nebo jehličí

6 významné znaky poškození listů nebo koruny (např. sežrané listy nebo neolistěné části koruny)

7 jiná poškození (polomy, vyvrácené stromy)

74. *Výskyt událostí a jevů*

0 = 0 %
1 = > 0–33 %
2 = > 33–66 %
3 = > 66–< 100 %
4 = 100 %

V případě závažných známek poškození listů nebo koruny (kód události 6) nebo jiného poškození (kód události 7) je třeba provést dodatečné posouzení v souladu s příslušnou kapitolou příručky pro stav koruny a pokynů ke zhodnocení jeho příčin.

75. *Pozorovaná část koruny*

1 = vršek koruny
2 = střed koruny
3 = vršek a střed koruny

76. *Fáze kvetení*

Počet samčích květů, které se nacházejí v popsané etapě nebo jí už prošly, se zaznamenává s pomocí této klasifikace:

0 = fáze nenastala
1 = fáze probíhá (např. tři nebo více samčích (tyčinkovitých) květenství)

77. *Vznik jehlic, vznik listů, podzimní zbarvení a padání listů*

Podíl jehlic nebo listů ve viditelné části koruny, které se nacházejí v popsané etapě nebo jí už prošly, se zaznamenává s pomocí následující klasifikace:

0 = 0 %
1 = > 0–33 %
2 = > 33–66 %
3 = > 66–< 100 %
4 = 100 %

78. *Shazování zelených listů*

Shazování zelených listů způsobené např. krupobitím, větrnou bouří, hmyzem nebo suchem se zaznamenává s pomocí následující klasifikace (v souladu s „evidencí biotických a abiotických (škodlivých) událostí“, ale na úrovni jednotlivých stromů):

0 = 0 %
1 = > 0–33 %
2 = > 33–66 %
3 = > 66–< 100 %
4 = 100

79. *Poškození jehlic, listů nebo květů mrazem*

Poškození jehlic, listů nebo květů způsobené pozdními mrazy na jaře se zaznamenává s pomocí následující klasifikace:

0 = 0 %
1 = > 0–33 %
2 = > 33–66 %
3 = > 66–< 100 %
4 = 100

V případě závažných známek poškození listů nebo koruny (kód události 6) nebo jiné škody (kód události 7) je třeba provést další posouzení v souladu s příslušnou kapitolou příručky pro stav koruny a pokynů pro zhodnocení příčin poškození.

Údaje týkající se doplňkových informacích o příčinách poškození

80. *Umístění v koruně*

1: horní část koruny
2: spodní část koruny
3: záplaty/po větvích
4: celá koruna

81. *Postižené části stromu a umístění v koruně*

Postižená část		Specifikace postižených částí		Příznak		Popis příznaku		Umístění v koruně	
Listy/jehlice	1	letošní jehlice	11	částečně nebo zcela zničené/chybějící	01	díry nebo částečně zničené/chybějící	31	horní část koruny	1
		starší jehlice	12			vruby (poškozené okraje listů/jehlic)	32	spodní část koruny	2
		jehlice jakéhokoli stáří	13			zcela zničené/chybějící	33	záplaty/celé větve	3
		listnaté dřeviny (včetně stále zelených druhů)	14			skeletované (cedníčkované)	34	celá koruna	4
						provrtané	35		
						předčasný opad	36		
				světle žlutozelený stupeň změny barvy	02	celkový	37		
				červenohnědý stupeň změny barvy (včetně nekrózy)	03	skvrny	38		
				bronzové zbarvení	04	okrajový	39		
				jiná barva	05	v pruzích	40		
						vnitrožilní	41		
						vršek, vrcholový	42		
						částečný	43		
						podél žilek	44		
				mikrofilie (malé lístky)	06				
				jiné neobvyklé velikosti	07				

Postižená část		Specifikace postižených částí		Příznak		Popis příznaku		Umístění v koruně	
Listy/jehlice				deformace	08	kadeřavost	45		
						ohýbání	46		
						stáčení	47		
						kroucení stonku	48		
						skládání	49		
						výrůstky	50		
						vadnutí	51		
						jiné deformace	52		
				jiné příznaky	09				
				stopy po hmyzu	10	černý povlak na listech	53		
						hnízdo	54		
						dospělí jedinci, larvy, nymfy, kukly, shluky vajíček	55		
				stopy po houbách	11	bílý povlak na listech	56		
						houbové výtrusy	57		
				jiné stopy	12				
Větve/výhonky a pupeny	2	letošní výhonky	21	zničené/chybějící	01			horní část koruny	1
		průměr < 2 cm (větvičky)	22	zlomené	13			spodní část koruny	2
		průměr 2–< 10 cm	23	odumřelé/odumírající	14			záplaty	3
		průměr >= 10 cm	24	zakrnělé	15			celá koruna	4
		různé velikosti	25	nekróza	16				
		vrchní terminální výhon	26	rány (odkornění, praskliny atd.)	17	odkornění	58		
		pupeny	27			praskliny	59		
						jiné rány	60		
				výron pryskyřice (jehličnany)	18				
				výtok mízy (listnáče)	19				
				hniloba	20				

Postižená část		Specifikace postižených částí		Příznak		Popis příznaku		Umístění v koruně	
Větve/výhonky a pupeny				deformace	08	vadnutí	51		
						ohýbání, povisnutí, zakřivení	61		
						rakovina stromů	62		
						nádory	63		
						čarověník; metlovitost	64		
						jiné deformace	52		
				jiný příznak	09				
				stopy po hmyzu	10	díry po zavrtání hmyzu a prach	65		
						hnízdo	54		
						bílé tečky nebo povlak	66		
						dospělí jedinci, larvy, nymfy, kukly, shluky vajíček	55		
				stopy po houbách	11	houbové výtrusy	57		
				jiné stopy	12				
Kmen/kořenový krček	3	kmen v koruně	31	rány (odkornění, praskliny atd.)	17	odkornění	58		
		kmenovina	32			praskliny (praskliny z mrazu, …)	59		
		kořeny (odhalené) a kořenový krček	33			jiné rány	60		
		celý kmen	34	výron prysky-řice (jehličnany)	18				
				výtok mízy (listnáče)	19				
				hniloba	20				
				deformace	08	rakovina stromů	62		
						nádory	63		
						podélné praskliny (mrazové lišty, …)			
						jiné deformace	52		

Postižená část		Specifikace postižených částí		Příznak		Popis příznaku		Umístění v koruně	
Kmen/kořenový krček				nakloněné	21				
				padlé (s kořeny)	22				
				zlomené	13				
				nekróza	16				
				jiný příznak	09				
				stopy po hmyzu	10	díry po zavrtání hmyzu a prach	65		
						bílé tečky nebo povlak	66		
						dospělí jedinci, larvy, nymfy, kukly, shluky vajíček	55		
				stopy po houbách	11	houbové výtrusy	57		
						žlutooranžové puchýře	67		
Mrtvý strom	4								
Žádné příznaky na žádné části stromu	0								
Žádné hodnocení	9								

82. *Hlavní kategorie příčin*

Skupina činitelů	Kód
Zvěř a okus	100
Hmyz	200
Houby	300
Abiotické činitele	400
Přímá lidská činnost	500
Požár	600
Látky znečišťující ovzduší	700
Jiné činitele	800
(Přes šetření) nezjištěno	999

83. *Skupina činitelů*

Zvěř a okus	100
Hmyz	200
Houby	300
Abiotické činitele	400
Přímá lidská činnost	500
Požár	600
Látky znečišťující ovzduší	700
Jiné	800
(Přes šetření) nezjištěno	999

84. *Skupina činitelů – zvěř a okus*

Třída	Kód	Druh	Kód
Cervidae (jelenovití)	110	srnec	111
		jelen	112
		sob	113
		los (*Alces alces*)	114
		jiní jelenovití	119
Suidae (prasatovití)	120	divoké prase	121
		jiní prasatovití	129
Rodentia (hlodavci)	130	králík	131
		zajíc	132
		veverka atd.	133
		hraboš	134
		bobr	135
		jiní hlodavci	139
Aves (ptáci)	140	*Tetraonidae* (tetřevovití)	141
		Corvidae (havranovití)	142
		Picidae (datlovití)	143
		Fringillidae (pěnkavovití)	144
		jiní ptáci	149
Domácí zvířata	150	hovězí dobytek	151
		kozy	152
		ovce	153
		jiná domácí zvířata	159
Jiní obratlovci	190	medvěd	191
		jiní obratlovci	199

85. *Skupina činitelů – hmyz*

Třída	Kód
Poškozující listí	210
Navrtávající se do kmenů, větví a větviček (včetně navrtávání výhonků)	220
Hmyz navrtávající pupeny	230
Hmyz navrtávající plody	240
Savý hmyz	250
Navrtávající hmyz	260
Hmyz působící výrůstky	270
Jiný hmyz	290

86. *Skupina činitelů – houby*

Třída	Kód
Houby působící sypavku a rez jehličí	301
Rez kmene a výhonků	302
Houby působící odumírání a rakovinu stromů	309
Sněť	303
Houby působící hnilobu kořenů	304
Jiné houby	390

87. *Skupina činitelů – abiotické*

Třída	Kód	Druh	Kód	Zvláštní činitel	Kód
Chemické činitele	410	poruchy výživy – nedostatek živin	411	Cu – deficience	41101
				Fe – deficience	41102
				Mg – deficience	41103
				Mn – deficience	41104
				K – deficience	41105
				N – deficience	41106
				B – deficience	41107
				Mn – toxicita	41108
				jiné	41109
		mořská sůl + povrchově aktivní látky	412		
Fyzikální činitele	420	laviny	421		
		sucho	422		
		záplavy/vysoká voda	423		
		mráz	424	mráz v zimě	42401
				pozdní mrazíky	42402
		krupobití	425		
		horko/sluneční žár	426		
		blesk	427		
		bahno/sesuvy půdy	429		
		sníh/led	430		
		vítr/tornádo	431		
		zimní poškození – zimní vysoušení	432		
		mělká nebo špatná půda	433		
Jiný abiotický činitel	490				

88. *Skupina činitelů – přímá lidská činnost*

Třída	Kód	Druh	Kód
Vložené předměty	510		
Nesprávná technika vysazování	520		
Změna využívání půdy	530		
Lesní hospodářství nebo mýcení	540	zářezy	541
		oklesťování	542
		smolaření	543
		odkornění	544
		lesní hospodářská činnost na blízkých stromech a jiné lesní práce	545
Poškození mechanické nebo vozidly	550		
Výstavba silnic	560		
Zhutňování půdy	570		
Nesprávné užití chemikálií	580	pesticidy	546
		odstraňování námrazy pomocí soli	547
Jiná přímá lidská činnost	590		

89. *Skupina činitelů – látky znečišťující ovzduší*

Třída	Kód
SO_2	701
H_2S	702
O_3	703
PAN	704
F	705
HF	706
Jiné	790

90. *Skupina činitelů – jiné*

Třída	Kód	Druhy/Typ	Kód
Parazitické/epifytické/popínavé rostliny	810	*Viscum album*	81001
		Arceuthobium oxycedri	81002
		Hedera helix	81003
		Lonicera sp.	81004
Bakterie	820	*Bacillus vuilemini*	82001
		Brenneria quercinea	82002
Viry	830		
Háďátka	840	*Bursaphelenchus xylophilus*	84001
Konkurence	850	nedostatek světla	85001
		fyzický dotyk	85002
		obecná konkurence (hustota)	85003
		jiné	85004
Somatické mutace	860		
Jiné (příčina je známá, ale není uvedena na seznamu)	890		

91. *Rozsah*

Rozsah poškození označuje velikost (%) postižené části stromu v důsledku působení příslušného činitele, např. procento poškozených větví.

Rozsah **příznaků odlistění** (např. poškození listů hmyzem, který poškozuje listy) označuje procento **plochy listů**, která je ztracena v důsledku působení příslušných činitelů. To znamená, že rozsah by měl brát v úvahu nejenom procento poškozených listů, ale i „intenzitu“ poškození na úrovni listů: fyziologicky je pro strom rozdíl v tom, zda 30 % jeho listů vykazuje jen malé dírky, nebo zda je 30 % jeho listů zcela zničeno.

Poškozená plocha listů je vyjádřena jako procento skutečného olistění v době pozorování.

92. *Třídy rozsahu poškození*

Třída	Kód
0 %	0
1–10 %	1
11–20 %	2
21–40 %	3
41–60 %	4
61–80 %	5
81–99 %	6

93. *Uvedení příčiny*

Používá se nomenklatura doporučená ICP Forests.

PŘÍLOHA II

PŘÍRUČKA – za účelem souladu s článkem 10 nařízení (ES) č. 2152/2003

SPOLEČNÉ MINIMUM ÚDAJŮ O LESNÍCH POŽÁRECH – TECHNICKÝ POPIS

Tento technický popis se vztahuje na shromažďování společného minima údajů, které mají být v souladu s článkem 9 evidovány a oznamovány při každém výskytu lesního požáru.

Údaje se předávají v souborech ve formátu ACSII oddělených čárkou (tj. CVS – Comma Separated Value). Každý požár musí mít jeden záznam v souboru. V každém záznamu o požáru musí být uvedeny tyto údaje:

a) **Datum a místní čas vyhlášení prvního stupně pohotovosti**

Obsah:

a1. Datum vyhlášení prvního stupně pohotovosti: místní datum (den, měsíc, rok), kdy byl úřední orgán ochrany před lesními požáry informován o vypuknutí požáru.

Údaje by měly být ve formátu: [RRRRMMDD], příklad: 20030702 (2. července 2003).

a2. Čas vyhlášení prvního stupně pohotovosti: místní čas (hodina, minuta), kdy byl úřední orgán ochrany před lesními požáry informován o vypuknutí požáru.

Údaje by měly být ve formátu: [HHMM], kde HH jsou hodnoty od 00 do 23. Příklad: 0915, 1446, 0035.

Datum a čas vyhlášení prvního stupně pohotovosti se vztahuje k události, která spustí aktivaci zdrojů sloužících k potlačení požáru. Proto to nemusí nutně být čas, kdy je požár nebo potenciální požár fyzicky nahlášen orgánu ochrany před lesními požáry, ale obecněji čas, kdy je první člen organizace odpovědné za požární ochranu lesa informován o možnosti požáru nebo kdy jej sám přímo odhalí.

V případě ověřování pohotovosti před aktivací hasičské jednotky je třeba vyhlásit *zcela první stupeň pohotovosti*.

b) **Datum a místní čas prvního zásahu**

Obsah:

b1. Datum prvního zásahu: místní datum (den, měsíc, rok), kdy na místo lesního požáru dorazily první hasičské jednotky.

Údaje by měly být ve formátu: [RRRRMMDD], příklad: 20030702 (2. července 2003).

b2. Čas prvního zásahu: místní čas (hodina, minuta), kdy na místo lesního požáru dorazily první hasičské jednotky.

Údaje by měly být ve formátu: [HHMM], kde HH jsou hodnoty od 00 do 23. Příklad: 0915, 1446, 0035.

Datum a čas prvního zásahu odpovídá době, kdy okraje požáru dosáhne první hasičská jednotka, tj. okamžik zahájení prvního zásahu.

c) **Datum a místní čas uhašení požáru**

Obsah:

c1. Datum uhašení požáru: místní datum (den, měsíc, rok), kdy došlo k úplnému uhašení požáru, tj. kdy místo lesního požáru opustily poslední hasičské jednotky.

Údaje by měly být ve formátu: [RRRRMMDD], příklad: 20030702 (2. července 2003).

c2. Čas uhašení požáru: místní čas (hodina, minuta), kdy došlo k úplnému uhašení požáru, tj. kdy místo lesního požáru opustily poslední hasičské jednotky.

Údaje by měly být ve formátu: [HHMM], kde HH jsou hodnoty od 00 do 23. Příklad: 0915, 1 446, 0035.

Datum a čas uhašení požáru odpovídá době, kdy byl okraj požáru zcela uhašen. Proto *zahrnuje* úklid, ale *nezahrnuje* dobu, kterou jednotky potřebují k návratu do svého sídla.

Poznámka: Den začíná o půlnoci (čas: 00:00). Jestliže tedy k prvnímu poplachu dojde ve 23:30 a první zásah je v 00:30, potom je nutno obě události oznamovat v různých dnech (*d* a *d* + 1).

d) **Místo vypuknutí požáru na úrovni obce**

Název a kód obce [1], kde došlo k vypuknutí požáru. Musí být v souladu s klasifikací členského státu a úplný seznam názvů a kódů obcí, který se používá v členském státě a který je zařazen do databáze pro společné minimum údajů o lesních požárech, se poskytne společně s údaji o požáru v samostatném souboru.

Zaznamená se i kód vyšší územněsprávní jednotky, do které obec náleží. Tato územněsprávní jednotka bude odpovídat systematice územních jednotek pro statistiku (NUTS), úroveň 3, v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1059/2003 [2]. Zaevidovaný kód NUTS3 musí odpovídat pětimístnému kódu stanovenému v příloze I uvedeného nařízení.

Nové členské státy, jejichž kódy NUTS3 nejsou v nařízení (ES) č. 1059/2003 uvedeny, budou postupovat v souladu se standardní systematikou územních jednotek pro statistiku (NUTS) Statistického úřadu Evropských společenství. Oznamují se nejaktuálnější kódy NUTS3, které jsou uloženy v informačním systému GISCO.

e) **Celková plocha zničená požárem**

Velikost plochy zničené požárem se rovná konečnému odhadu rozsahu požáru, tj. konečné velikosti plochy spálené požárem (bez ohledu na rozsah škod).

Velikost se měří ve zlomcích hektaru s přesností na dvě desetinná místa, ale bez použití desetinné čárky (tj. v hektarech*100). Příklad:

Spálená plocha = 12,05 hektarů se zaeviduje jako 1205; spálená plocha = 3,2 hektarů se zaeviduje jako 320.

Pokud jsou ve spáleném obvodu nespálené plochy („nespálené ostrůvky"), jejich plocha by se měla z odhadu rozsahu požáru odečíst.

f) **Rozdělení plochy zničené požárem na lesní a jiné zalesněné plochy a nezalesněné plochy**

Celá spálená plocha se rozdělí takto:

f(1): les a jiná zalesněná plocha;

f(2): nezalesněná plocha.

„Les" a „jiné zalesněné plochy" jsou definovány v souladu s článkem 3 nařízení o monitorování lesů a environmentálních interakcí ve Společenství (Forest Focus). „Nezalesněnou plochou" se rozumějí „jiné plochy" definované v článku 3 uvedeného nařízení. Pokud jsou však při požáru poškozeny i plochy používané pro zemědělské nebo městské účely, neměly by tyto plochy být započítávány do celkové plochy poškozené požárem.

Velikost se měří ve zlomcích hektaru s přesností na dvě desetinná místa, bez použití desetinné čárky (tj. v hektarech*100).

[1] V Belgii „Gemeenten/Communes", v Dánsku „Kommuner", v Německu „Gemeinden", v Řecku „Demoi/Koinotites", ve Španělsku „Municipios", ve Francii „Communes", v Irsku „Counties" nebo „County boroughs", v Itálii „Comuni", v Lucembursku „Communes", v Nizozemsku „Gemeenten", v Rakousku „Gemeinden", v Portugalsku „Freguesias", ve Finsku „Kunnat/Kommuner", ve Švédsku „Kommuner" a ve Spojeném království „Wards". Na Kypru „Chor", v České republice „Obec", v Estonsku „Linn/Vald", v Maďarsku „Telep", v Litvě „Savyvaldybe", v Lotyšsku „Pagasts/Pilseta", v Polsku „Gmina", ve Slovinsku „Obcina", na Slovensku „Obce/Ku".

[2] Úř. věst. L 154, 21.6.2003, s. 1. Nařízení ve znění nařízení (ES) č. 1888/2005 (Úř. věst. L 309, 25.11.2005, s. 1).

g) **Předpokládaná příčina**

Předpokládaná příčina požáru by měla být zařazena do jedné z následujících čtyř kategorií:

1. neznámá;
2. přirozená příčina;
3. nahodilá příčina nebo nedbalost, což znamená spojitost s lidskou činností, nikoli však se záměrem způsobit požár (např. nehoda způsobená elektrickým vedením, provozem železnice, pracovní činností, ohňostrojem atd.);
4. úmysl nebo žhářství.

Jako příslušný údaj se do záznamu požáru zapíše číslo kategorie (1 až 4), jak je uvedeno v předcházejícím seznamu.

Záznam o požáru a příklady údajů

Úplný záznam o požáru bude obsahovat všechny údaje (pole) uvedené v následující tabulce.

Položka	Popis	Odkaz (*)	Délka (**)	Příklad údajů o požáru
FIREID	Identifikátor požáru členského státu			1
DATEAL	Datum vyhlášení prvního stupně pohotovosti	a1	8	20030813
TIMEAL	Čas vyhlášení prvního stupně pohotovosti	a2	4	1435
DATEIN	Datum prvního zásahu	b1	8	20030813
TIMEIN	Čas prvního zásahu	b2	4	1520
DATEEX	Datum uhašení požáru	c1	8	20030814
TIMEEX	Čas uhašení požáru	c2	4	0010
NUTS3	Kód NUTS3 (nařízení (ES) č. 1059/2003)	d	5	ITG21
KÓDCOM	Kód obce (klasifikace členského státu)	d		090047
NAMECOM	Název obce (klasifikace členského státu)	d		OLBIA
TBA	Spálená plocha celkem (ha*100)	e		2540
FBA	Spálená lesní půda (ha*100)	f1		2000
NFBA	Spálená nezalesněná půda (ha*100)	f2		540
CAUSE	Předpokládaná příčina	g	1	1

(*) Odkaz na odstavce této přílohy.

(**) Délka pole (počet znaků) se uvádí jen pro pole s danou délkou. Kód obce, protože vyplývá z klasifikace členského státu, může mít v různých státech různou délku.

Záznam o požáru uvedený ve sloupci „Příklad údajů o požáru“ bude uveden v doručeném souboru CSV takto:

1, 20030813, 1435, 20030813, 1520, 20030814, 0010, ITG21, 090047, OLBIA, 2540, 2000, 540, 1

Důležitá poznámka

V záznamu o požáru nesmí zůstat žádná položka nevyplněná. Pro každý typ údajů by měl být výslovně definován konkrétní kód a měl by být uveden, pokud nějaké údaje chybí. Proto se pro různé druhy údajů definují kódy chybějících údajů.

Doporučuje se používat níže uvedené kódy chybějících údajů:

Datum (pole DATEAL, DATEIN, DATEEX):	99999999
Čas (pole TIMEAL, TIMEIN, TIMEEX):	9999
Umístění (pole NUTS3, CODECOM, NAMECOM):	XX
Plocha (pole TBA, FBA, NFBA):	-999
Příčina (pole CAUSE):	9

Prázdné pole (bez kódu údajů nebo chybějících údajů) bude považováno za chybné a bude muset být zpracováno samostatně.

Posouzení kvality údajů

Posouzení kvality analytických údajů se provede po doručení údajů od členských států, aby byla zajištěna integrita a logická důslednost databáze.

Během první etapy se zkoumají první pole a ověřuje se, zda jsou dodrženy požadavky na doménu a pravidla ověřování (viz následující tabulka).

Název pole	Domény údajů a pravidla ověření pro jednotlivá pole	Kódy chybějících údajů
FIREID	Nepřijímají se duplicitní hodnoty (ID musí existovat a být v rámci země jedinečné)	Údaj nesmí chybět
DATEAL	Datum musí v roce oznámení existovat (např. rok = oznamovací rok; doména měsíce: 1..12; doména dne: podle měsíce)	99999999
TIMEAL	Domény: hodina (0..23); minuty (0..59)	9999
DATEIN	Datum musí v roce oznámení existovat (např. rok = oznamovací rok; doména měsíce: 1..12; doména dne: podle měsíce)	99999999
TIMEIN	Domény: hodina (0..23); minuty (0..59)	9999
DATEEX	Datum musí v roce oznámení existovat (např. rok = oznamovací rok; doména měsíce: 1..12; doména dne: podle měsíce)	99999999
TIMEEX	Domény: hodina (0..23); minuty (0..59)	9999
NUTS3	Kód NUTS3 musí existovat v příloze I nařízení (ES) č. 1059/2003 (nebo v databázi GISCO pro nové členské státy)	XX
KÓDCOM	Kód obce musí odpovídat kódům na seznamu kódů obcí poskytnutém členským státem	XX
NAMECOM	Název obce musí odpovídat názvu na seznamu názvů obcí poskytnutém členským státem	XX
TBA	Doména: TBA > 0	-999
FBA	Doména: FBA ≥ 0	-999
NFBA	Doména: NFBA ≥ 0	-999
CAUSE	Doména: CAUSE v (1,2,3,4)	9

V druhé etapě se kontroluje logický vztah mezi poli. Při této kontrole se pro přijaté údaje použijí různá pravidla, jako je tomu v následujícím případě, který ale není vyčerpávající:

1. Musí být dodržena časová následnost „data/času poplachu“ – > „data/času zásahu“ – > „data/času uhašení“. Lze akceptovat jen to, že v některých případech se „datum/čas poplachu“ = „datu/času zásahu“, pokud první útok následuje bezprostředně po zjištění požáru (požár zjistí požární jednotka), ale s touto situací se často nesetkáváme.

2. Ověřuje se, že „zalesněná spálená plocha“ + „nezalesněná spálená plocha“ = „spálená plocha celkem“.

3. Obec označená v poli CODECOM a NAMECOM musí být součástí územněsprávní jednotky uvedené v NUTS3.

PŘÍLOHA III

Hodnotící kritéria studií a experimentů

Pro účely hodnocení návrhů na provedení studií, experimentů a demonstračních projektů a zkoušek v rámci pilotní fáze, která je součástí národních programů, použije Komise těchto sedm kritérií uvedených v následující tabulce.

V tabulce je uveden rozsah bodů, které jsou k dispozici pro každou otázku, jíž se specifikuje těchto sedm kritérií, a pro každou otázku jsou v této tabulce uvedeny i eliminační body. Pokud návrh nezíská v rámci některé otázky minimální počet bodů, bude vyloučen.

Kritéria	Posouzení	Eliminační body	Posouzení
KRITÉRIA pro udělení			
1. Koherence projektu	0 až 20	méně než 9	
Jsou řádně vysvětleny cíle projektu? Odpovídá účel projektu otázkám monitorování v souladu s nařízením (ES) č. 2152/2003? Jsou vysvětleny očekávané výsledky? Je jasně a řádně vysvětlena očekávaná činnost?			
2. Plánování	0 až 10	méně než 4	
Je plánování reálné?			
3. Finanční proveditelnost	0 až 10	méně než 4	
Je rozpočtový odhad reálný?			
4. Trvalost	0 až 20	méně než 15	
Bude mít provedená činnost a dosažené výsledky trvalý vliv i po dokončení projektu?			
5. Obecná kvalita prezentace	0 až 10	/	
Je projekt uveden logicky a řádně zdůvodnitelným způsobem? Je návrh správně strukturovaný, jasný a úplný?			
6. Kvalita návrhu	0 až 20	méně než 9	
Hodnocení metodiky a struktury projektu			
7. Zájmy Společenství	0 až 20	/	
Poskytuje projekt přímo nebo nepřímo přidanou hodnotu na úrovni Společenství?			

PŘÍLOHA IV

FORMULÁŘE PRO NÁRODNÍ PROGRAM

Vysvětlivky

Druhy činností:

Typ A: Koordinace a řízení

Podtyp	Opatření	Formuláře
/	Náklady na koordinaci	2a
/	Režijní náklady	2a
/	Cestovní výdaje	2a
/	Náklady na správu a předání údajů Komisi a na šíření údajů	2a
/	Náklady na přezkoumání v polovině období a následného hodnocení	2a

Typ B: Náklady související s monitorováním lesních ekosystémů (čl. 4 odst. 1 písm. a)/b) a čl. 5 odst. 1 nařízení (ES) č. 2152/2003)

Podtyp	Opatření	Formuláře
B1	Pravidelná inventarizace v zájmu získání reprezentativních údajů o zdravotních podmínkách lesů	2b
B2	Intenzivní a trvalé monitorování	2c
B3	Systém informací o lesních požárech a preventivní opatření	2d I + II

Typ C: Studie, experimenty, demonstrační projekty a pilotní fáze (čl. 5 odst. 2, čl. 6 odst. 2 a čl. 7 odst. 2 nařízení (ES) č. 2152/2003)

Podtyp	Opatření	Formuláře
C1	Studie určování příčin a dynamiky lesních požárů	3
C2	Studie, experimenty, demonstrační projekty k dalšímu rozvoji projektu	3
C3	Studie, experimenty, demonstrační projekty na podporu harmonizovaného shromažďování a předávání údajů, zlepšení hodnocení údajů i jejich kvality, včetně kurzů kalibrace a analýzy letokruhů	3
C4	Monitorování zkušebních fází	3

Formuláře

Následující formuláře se používají při prezentaci víceletých národních programů:

— stručný popis programu (formulář 1),

— specifické údaje (formuláře 2–3).

Formulář s popisem programu obsahuje administrativní údaje o příslušném subjektu a souhrnné informace o různých jednotlivých žádostech programu, a dále časový plán. Formulář musí být označen razítkem příslušného orgánu a musí jím být řádně podepsán a opatřen datem, včetně jména osoby zmocněné k podepisování uvedeného pod podpisem. **Programový list** uvádějící **souhrn jednotlivých žádostí** musí být doplněn **formulářem se specifickými údaji** (který obsahuje technické informace o jednotlivých žádostech) vyplněným pro každou jednotlivou žádost o pomoc.

V případě **úpravy** národního programu je třeba, aby byl upravený **formulář 1** doplněn údaji o konkrétních opatřeních (**formulář 3**). Všechny formuláře musí být označeny nápisem „**Změna národního programu č**. …“.

Následující formuláře jsou k dispozici jen jako excelové tabulky:

Formulář 1:	PROGRAMOVÝ LIST Souhrn jednotlivých žádostí
Formulář 2a:	List pro koordinaci a řízení
Formulář 2b:	List pro systémovou síť
Formulář 2c:	List pro intenzivní monitorování
Formulář 2d I + II:	Listy pro systém informací o lesních požárech a preventivní opatření

List 3: List pro činnosti C

Činnost *(C1/C2/C3/C4)*		Samostatná žádost č.	

Změna národního programu	Č.	(Ano/ne)	

Celkové způsobilé náklady (*)	Požadovaná pomoc

(*) Náklady se v souladu s formulářem 1 uvádějí v místní měně nebo v eurech (€).

Název agentury:	Jméno žadatele:	
Stručný popis činností: *(další informace lze případně uvést na samostatném listu papíru)*		
Cíle:		
Struktura:		
Očekávané výsledky:		
Kontaktní osoba: Tel.: Fax: E-mail:	Předpokládané datum začátku:	Předpokládané datum konce:
Další poznámky:		

PŘÍLOHA V

Roční finanční výkazy plateb příjemcům

Úvodní poznámky

Roční finanční výkazy a zprávy o pokroku se předkládají ve dvou vyhotoveních na adresu generálního ředitelství pro životní prostředí Evropské komise:

European Commission

Directorate General Environment

Unit B.3

B-1049 Brussels

— Roční výkaz výdajů (použijte formulář uvedený v tabulce 1)

— Zpráva o stavu prací (použijte formulář uvedený v tabulce 2)

Tabulka 1

Výkaz výdajů na národní program pro

Národní program 200 _– 200 _

Fáze: _ Období od 1/_ _ /200 _ do 1/ _ _ /200 _

a) Poskytnutá pomoc celkem	c) Celkové platby příjemcům do konce období 31/12/20_ _

Tabulka 2

Zpráva o stavu prací

Národní program 200 _– 200 _

Fáze: _ Období od 1/_ _ /200 _ do 1/ _ _ /200 _

Č. žádosti	Název	Provádění	Míra provádění	Poznámky

PŘÍLOHA VI

Žádost o předběžné financování

Národní program 200 _– 200 _

Fáze: _ Období od 1/_ _ /200 _ do 1/ _ _ /200 _

Číslo národního programu:

Požadovaná částka předběžného financování: ..... EUR

Bankovní spojení:

Název banky:

Adresa pobočky/kód:

Telefon/fax, telex, e-mail:

Číslo účtu:

Název účtu:

V _____ Dne _____

Za příslušný subjekt

(podpis a razítko)

Jméno zmocněné osoby (tiskacím písmem):

PŘÍLOHA VII

Osvědčení o úhradě rozdílu pro

Národní program 200 _– 200 _

Fáze: _ Období od 1/_ _ /200 _ do 1/ _ _ /200 _

Číslo národního programu:

Celkové platby dosud příslušnému subjektu uskutečněné jménem Komise: ..... EUR

Celkové platby uskutečněné Komisí: ..... EUR

Částka požadovaného rozdílu: ..... EUR

Příslušný subjekt odpovědný za provádění opatření přijatých v souladu s nařízením (ES) č. 2152/2003 tímto osvědčuje, že:

1. práce podle programu byla zahájena dne ..... na plánovaném místě;

2. celý program byl dokončen dne .....;

3. pro činnosti dokončené, když Komise rozhodla o národním programu, se podpora nepožaduje;

4. pro činnosti podporované z jiných zdrojů Společenství nebo zahrnuté v národních nebo regionálních programech v souladu s nařízením Rady (ES) č. 1257/1999 se podpora nepožaduje;

5. skutečné náklady na způsobilé výdaje vzniklé příslušnému subjektu činí celkem .....;

6. výše uvedené náklady jsou rozděleny podle typu opatření v souladu s tabulkou 3 v příloze;

7. v příslušném poli bylo uvedeno, že prováděné práce odpovídají specifikaci v dokumentaci, která je přiložena k žádosti o pomoc, na níž je rozhodnutí Komise založeno;

8. výše navrátitelné daně z přidané hodnoty zahrnutá ve výdajích činí ..... ;

9. bankovní spojení:

Název banky:

Adresa pobočky/kód:

Telefon/fax, telex, e-mail:

Číslo účtu:

Název účtu:

V _____ Dne _____

Za příslušný subjekt

(podpis a razítko)

Jméno zmocněné osoby (tiskacím písmem):

PŘÍLOHA VIII

Tabulka 3

Bilance příjmů a výdajů pro

Národní program 200 _– 200 _

Fáze: _ Období od 1/_ _ /200 _ do 1/ _ _ /200 _

Žádost č.	Požadovaný příspěvek z rozpočtu Společenství	Příspěvek příslušného subjektu	Jiné financování z veřejných zdrojů	Jiné financování ze soukromých zdrojů	Obchodní příjem z národního programu
Celkem					

Tabulka 4

Rozdělení nákladů pro

Národní program 200 _– 200 _

Fáze: _ Období od 1/_ _ /200 _ do 1/ _ _ /200 _

(řazeno podle podtypů činností)

Žádost č.	Typ činnosti (A, B, C)	Podtyp činnosti (1, 2, …)	Náklady	Poznámky
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
			Celkem	

PŘÍLOHA IX

HODNOCENÍ A KONTROLA

Pokyny pro hodnocení předem (*ex ante*)

Při hodnocení předem se vezmou v úvahu zkušenosti z předchozích monitorovacích činností. Účelem hodnocení předem je též objevit činitele potenciálního rizika a překážek realizace. Důraz se musí klást na technické a finanční mechanismy monitorování.

Kromě toho poskytne hodnocení předem dodatečné informace, které Komise potřebuje při hodnocení návrhů a aby mohla činit spravedlivá a průhledná rozhodnutí ohledně finančních příspěvků. V tomto ohledu je třeba, aby hodnocení umožnilo konstruktivní dialog mezi subjekty odpovědnými za národní programy a experty i Komisí.

Hlavní otázky, kterým se má hodnocení předem věnovat

1. stručný popis prvků programu a definice cíle;
2. kontrola koncepce vnitrostátního monitorování;
3. priority národního programu;
4. konkrétní cíl činností a očekávané výsledky;
5. intenzita a pravidelnost shromažďování údajů a analýzy, včetně stručného zdůvodnění;
6. národní specifika a vazby na jiné monitorovací činnosti nebo inventarizaci lesů;
7. stručný popis situace týkající se lesních požárů a hlavních bodů plánů protipožární ochrany lesů pro příslušnou oblast.

Přezkoumání v polovině období/Následné hodnocení

Přezkoumání v polovině období a následné hodnocení předkládají dosažený pokrok a kladou důraz na analýzu nedostatků a možností.

Hlavní otázky, kterým se má přezkoumání v polovině období a následné hodnocení věnovat

	Přezkoumání v polovině období	Následné hodnocení
Část A – Úspěchy a nejdůležitější zjištění	X	X
Část B – Hodnocení úspěchů a neúspěchů a účinnosti 1. struktura a organizace národního monitorovacího programu 2. propojenost systému Společenství a národního monitorovacího systému 3. hodnocení prvků programu	X	
Část C – Analýza nákladů a výnosů	X	
Část D – Doporučení 1. doporučení ohledně systému Společenství 2. doporučení ohledně národního systému	X	
Část E – Závěry	X	X